

Gemeente Lelystad

Raadsakkoord 2022 – 2026

Inhoudsopgave Raadsakkoord 2022 – 2026

	<u>Pagina</u>
1. INLEIDING	4
1.1 <u>Aanleiding raadsakkoord</u>	4
1.2 <u>Wijze van totstandkoming</u>	4
1.3 <u>Status & Leeswijzer</u>	5
2. LANGE TERMIJN VISIE	6
3. VISIE 2022 – 2026	8
4. FINANCIËEL PERSPECTIEF 2022 EN VERDER	9
5. SPEERPUNTEN RAADSPERIODE 2022 – 2026	10
5.1 <u>Hoofdoggave Bereikbaarheid (B)</u>	10
5.1.1 Wat willen we bereiken	10
5.1.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren	11
5.2 <u>Hoofdoggave Onderwijs (O)</u>	11
5.2.1 Wat willen we bereiken	11
5.2.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren	12
5.3 <u>Hoofdoggave Natuur (N)</u>	13
5.3.1 Wat willen we bereiken	13
5.3.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren	14
5.4 <u>Hoofdoggave Economie (E)</u>	14
5.4.1 Wat willen we bereiken	14
5.4.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren	16
5.5 <u>Hoofdoggave Wonen (W)</u>	17
5.5.1 Wat willen we bereiken	17
5.5.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren	19
5.6 <u>Hoofdoggave Voorzieningen (V)</u>	19
5.6.1 Wat willen we bereiken	19
5.6.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren	21
5.7 <u>Hoofdoggave Stedelijke Vernieuwing (SV)</u>	22
5.7.1. Wat willen we bereiken	22
5.7.2. Wat gaan we daarvoor extra reserveren	23
5.8 <u>Hoofdoggave Sociaal Domein (SD)</u>	24
5.8.1. Wat willen we bereiken	24
5.8.1. Wat gaan we daarvoor extra reserveren	26
5.9 <u>Hoofdoggave Openbare Orde & Veiligheid (OOV)</u>	27
5.9.1. Wat willen we bereiken	27
5.9.2. Wat gaan we daarvoor extra reserveren	28
6. GEMEENTE(RAAD) IN DE STAD	29
6.1 <u>Wat willen we bereiken</u>	29
6.2 <u>Wat gaan we daarvoor reserveren</u>	30

	<u>Pagina</u>
7. RAAD EN COLLEGE	31
7.1 <u>Onderlinge verhoudingen</u>	31
7.1.1 Wat willen we bereiken	31
7.1.2 Overzicht gemaakte afspraken	32
7.2 <u>Vergadermodel en werkafspraken</u>	32
7.2.1 Wat willen we bereiken	32
7.2.2 Overzicht gemaakte afspraken	33
7.3 <u>De nieuwe werkwijze</u>	33
7.4 <u>Borging en evaluatie</u>	34

<u>Bijlagen</u>	35
A. Financiële afspraken	36
B. Raads-niet-akkoord	37
C. Overzicht gevraagde plannen en voorstellen	39
D. Aanpassingen na raadsbehandeling (volgt nog)	40
E. Raadsbesluit Woonvisie 2022 – 2027	41
F. Raadsbesluit Kadernota nieuwe energie (Warmtevisie)	43

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding raadsakkoord

Anders dan voorheen zal deze raadsperiode niet worden gewerkt met een coalitieakkoord, maar met een raadsakkoord. Dat is onderdeel van de breed gedragen wens om op een andere manier te gaan werken. Aan deze wens liggen verschillende oorzaken ten grondslag. In de eerste plaats maakte de lage opkomst bij de verkiezingen duidelijk dat de kloof tussen gemeentebestuur en inwoners groter is dan ooit. Enerzijds is dat in lijn met het landelijk beeld, maar anderzijds zullen ook lokale factoren een rol hebben gespeeld. Zo heeft het voor iedereen zichtbare gedrag op de sociale media en het grote aantal ‘overstappers’ het imago van de gemeenteraad geen goed gedaan. Ook kan beter worden ingespeeld op de participatiebehoefte. Een tweede reden is de grote versnippering in de raad. Er zijn steeds meer fracties nodig om tot een werkbare meerderheid te komen. In de praktijk blijkt dit moeizaam te functioneren. De nieuwe werkelijkheid dan ook is dat gelegenheidscoalities meer regel dan uitzondering zijn. Een derde reden om anders te gaan werken is de moeizame sfeer, die het gemeentebestuur in Lelystad al langere tijd kenmerkt. Daaronder lijdt de samenwerking, wat nog wordt versterkt door het verschil in rolopvatting bij de raad, het college en de ambtelijke organisatie.

Dit alles heeft de veertien nieuwe fracties in de raad ertoe gebracht een nieuwe start te maken. Onder aanvoering van de drie grootste fracties is voortgeborduurd op de positieve ervaringen uit het laatste half jaar van de vorige raadsperiode. Toen bleek het wel mogelijk om, los van tegenstellingen als coalitie – oppositie en links – rechts, op meerdere dossiers elkaar te vinden en breed gedragen oplossingen te bedenken. Om die lijn door te trekken moet blijvend worden geïnvesteerd in de onderlinge verhoudingen, de relatie met het college en de ambtelijke organisatie, alsmede de verbinding met de samenleving. Dat moet ook als je kijkt naar de grote ambities en de omvangrijke plannen die de stad nodig heeft om onze inwoners meer perspectief te bieden, om aantrekkelijker te worden ook voor nieuwe inwoners en om financieel gezond te worden.

Met dit raadsakkoord, waaraan alle fracties konden deelnemen, is niemand al aan de voorkant uitgesloten. Daarmee is het de eerste uiting van de nieuwe werkwijze, die met ingang van deze raadsperiode wordt beoogd. Verderop in dit raadsakkoord worden de kenmerken van die nieuwe werkwijze nader beschreven. De veertien raadsfracties hebben, net als de samenleving die hen heeft gekozen, veel verschillende opvattingen en wensen. Daar zal dit raadsakkoord niets aan veranderen. Maar ze hebben ook heel veel gemeen. Dat maakt het mogelijk om een groot aantal afspraken te maken waarover een grote mate van consensus bestaat. Dat geldt voor de inhoud, maar ook voor de manier van werken. Meer in verbinding met de samenleving, betere samenwerking binnen het gemeentebestuur, met een goed aangehaakte ambtelijke organisatie. Samen voor Lelystad! Dit raadsakkoord wil daartoe de aanzet en de inspiratiebron zijn.

1.2 Wijze van totstandkoming

Direct na de bekendmaking van de verkiezingsuitslag hebben de drie grootste partijen besloten gezamenlijk het initiatief te nemen, te beginnen met een consultatieronde langs alle fracties. Daarin is gepeild dat er voldoende draagvlak was voor een proces dat moet leiden tot een raadsakkoord. Hoewel dat enkele fracties bedenkingen hadden was uiteindelijk iedereen bereid om het experiment met het raadsakkoord aan te gaan. In de raadsvergadering van 5 april werd hierover een motie ingediend die met algemene stemmen werd aanvaard. In de motie zijn wensen en randvoorwaarden geformuleerd en kregen twee externe procesbegeleiders de opdracht om te komen tot een zo breed mogelijk gedragen raadsakkoord.

In april is gewerkt aan het groepsgevoel, het beschrijven van de nieuwe manier van omgaan met elkaar en het realiseren van meer verbinding met de samenleving. Ook werd unaniem een verklaring ondertekend waarin wordt afgesproken om “een gezamenlijk leerproces in te gaan om te komen tot een raadsakkoord dat leidt tot aansprekende resultaten in de stad en een plezierige samenwerking in de gemeenteraad”. Hierna is het proces voortgezet met twee vertegenwoordigers per fractie. Zij hebben nadere procesafspraken gemaakt voor het vervolg. Daarna zijn de financiële mogelijkheden en de visie op de lange termijn besproken. Tevens is afgesproken om voor de behandeling van de inhoudelijke onderwerpen aan te sluiten bij de indeling in hoofdopgaven zoals de ambtelijke organisatie die hanteert en daar nog twee onderwerpen aan toe te voegen, namelijk het Sociaal Domein en Openbare Orde en Veiligheid.

Na de meivakantie zijn de negen inhoudelijke hoofdopgaven besproken in twee parallelle groepen met elk 14 deelnemers. Per hoofdopgave werden door de fracties speerpunten aangeleverd die door de griffie werden verwerkt in een behandeldocument. Vervolgens werd per onderwerp getracht te komen tot zo smart mogelijke afspraken. Daarbij stond het bereiken van consensus voorop. Na enige tijd leidde dat tot de werkwijze dat alleen tekstvoorstellen waar ten minste een gekwalificeerde meerderheid van tweederde zich in kon vinden, opgenomen werden in het raadsakkoord. Was die meerderheid er niet, dan werd het onderwerp doorgeschoven naar het “raads-niet-akkoord”. Voor partijen die moeite hadden met een tekst die wel opgenomen werd in het raadsakkoord bestond de mogelijkheid om aantekening te vragen van hun bedenkingen. Zo'n aantekening verandert niets aan de steun voor het raadsakkoord, maar zorgt ervoor dat principiële zaken ook zijn benoemd. Daarmee verrassen partijen elkaar niet achteraf.

In juni is vervolgens gesproken over het samenspel onderling, met het college en met de samenleving. Ook hierover zijn afspraken geformuleerd en opgenomen in het raadsakkoord. Daarna is een concept van het raadsakkoord opgesteld en zijn de financiële consequenties doorgerekend en besproken. Daaruit bleek dat het totale wensenpakket reëel en uitvoerbaar is en naar verwachting kan worden gerealiseerd binnen het beschikbare budget.

1.3 Status & Leeswijzer

Het raadsakkoord is vastgesteld door de gemeenteraad en is de overkoepelende opdracht waarmee de raad, het college en de ambtelijke organisatie in de raadsperiode 2022 – 2026 aan de slag gaan. In hoofdstuk 1 worden de redenen om te werken met een raadsakkoord nader toegelicht en wordt verhelderd hoe het akkoord tot stand is gekomen. Het inhoudelijk deel van het raadsakkoord is opgebouwd vanuit de vastgestelde lange termijn visie en de daarin opgenomen doelstellingen en speerpunten voor de ontwikkeling van de stad in de periode tot 2040 (zie hoofdstuk 2). Van daaruit is gekeken naar de bijdrage die in de komende raadsperiode aan die doelstellingen en speerpunten kan worden geleverd, alsmede de middelen die daarvoor beschikbaar zijn (zie de hoofdstukken 3 en 4). De concrete vertaling van die bijdrage is opgenomen in hoofdstuk 5, waarin afspraken zijn geformuleerd voor de aanpak van de negen hoofdopgaven van de gemeente. Vervolgens wordt stilgestaan bij de omgangsvormen en de werkwijze die passen bij het voornemen om anders en beter samen te werken, zowel met de samenleving (hoofdstuk 6) als intern (hoofdstuk 7). In dat laatste hoofdstuk staat ook de samenvatting van de beoogde nieuwe werkwijze.

2. Lange termijn visie

De lange termijn visie van waar Lelystad heen wil is vastgelegd in een aantal door de raad vastgestelde documenten. Dat betreft met name:

- het Koersdocument (14 januari 2020);
- het Uitvoeringsprogramma Lelystad Next Level (6 juli 2021);
- de Omgevingsvisie (22 juni 2021);
- de Woonvisie 2022 – 2027 (8 maart 2022).

Het Koersdocument

Dit document is de leidraad voor het opstellen van het Uitvoeringsprogramma van Lelystad Next Level en de Omgevingsvisie. De raad heeft hierover in hoofdzaak het volgende besloten:

- (1) Er ligt een uitdaging:
 - a. om meer inwoners een hogere economische status te laten verkrijgen;
 - b. voor meer balans en draagkracht van de bevolking en voldoende kwantitatieve en kwalitatieve publieke en commerciële voorzieningen;
 - c. om het regionaal potentieel als vestigingsplaats voor ondernemers en als aantrekkelijke woongemeente van waaruit de hele regio goed en snel te bereiken is, meer en beter te benutten.
- (2) De ambitie: Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur, is in 2040 een zelfstandige, sociaal veerkrachtige, duurzame, aantrekkelijke en economisch sterke stad met 100.000 inwoners.
- (3) De drie thema's om deze ambitie te bereiken zijn:
 - A. versterken urbanisatie: uitnodigende en ondernemende stad
 - B. versterken maatschappelijke kracht: veerkrachtige samenleving met onderscheidend onderwijs en een toekomstbestendig samenwerkingsgericht preventie- en zorgnetwerk.
 - C. gedeeld eigenaarschap voor de gezamenlijke opgave in Lelystad.

Het Uitvoeringsprogramma van Lelystad Next Level

De raad heeft hierover in hoofdzaak besloten de focus te leggen op de doorontwikkeling van een drietal gebiedsprogramma's:

- (1) Kustontwikkeling;
- (2) Bestaande stad;
- (3) Lelystad Zuid.

De Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie is door de raad vastgesteld, met daarin als ruimtelijke hoofdprincipes:

- Stad en Landschap zijn verweven;
- Functies zijn gescheiden;
- Wijken zijn herkenbaar.

Als hoofdpunten voor de visie Lelystad in 2040 zijn vastgelegd::

1. Sterke stad in de regio met een gespecialiseerde economie
2. Hoofdstad van de Nieuwe Natuur met aantrekkelijke woonbuurten en vitale bewoners.

Daarnaast zijn uitgangspunten opgenomen voor de volgende gebieden:

- Stationsgebied-Stadshart
- Kustzone
- Bestaande wijken
- Groene rand
- Werkgebieden
- Buitengebied

Tot slot is een aantal hoofdpunten van de strategie benoemd:

- Algemene strategie: groene verstedelijking
- Wonen en voorzieningen
- Werken en leren:
- Groen en omgevingskwaliteit:
- Mobiliteit en bereikbaarheid

De Woonvisie

De raad heeft besloten de Woonvisie 2022-2027 en Woonagenda 2021-2025 met de volgende onderdelen:

- Visie en ambities
- Groeiambitie
- Bestaande stad
- Betaalbaarheid en beschikbaarheid
- Duurzaamheid
- Wonen voor mensen met een zorgvraag/inclusieve samenleving
- Samenwerking

Ieder onderdeel is verder uitgewerkt met in totaal 41 punten die zijn opgenomen in bijlage E.

Deze vier documenten geven een goed beeld van de lange termijn visie voor de ontwikkeling van Lelystad tot 2040. De bespreking hiervan heeft niet geleid tot het opnemen van aanvullingen.

3. Visie 2022 – 2026

In deze raadsperiode worden stappen gezet op alle onderdelen van de geformuleerde doelen uit de lange termijn visie. Dit wordt uitgewerkt aan de hand van negen hoofdogaven die in totaal ca. 140 speerpunten bevatten. Die hoofdogaven betreffen:

- Bereikbaarheid
- Onderwijs
- Natuur
- Economie
- Stedelijke vernieuwing
- Voorzieningen
- Sociaal domein
- Openbare orde en veiligheid
- Gemeente(raad) in de stad.

Binnen die hoofdogaven zijn drie hoofdaccenten gezet:

- (1) het versnellen van de gewenste groei van de stad, in combinatie met het gelijke tred houden van de voorzieningen en de uitvoering van de maatschappelijke opgave;
- (2) het vergroenen van de stad en het versterken van de ambitie Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur;
- (3) het aanpakken van het stadshart, het stationsgebied en Lelystad Oost (IGLO).

Daarnaast wordt werk gemaakt van de verandering van de bestuurscultuur, waaronder met name de invoering van een nieuwe werkwijze en het realiseren van een betere verbinding met de samenleving.

4. Financieel perspectief 2022 en verder

De gemeentelijke begroting moet in evenwicht zijn, daar wordt door de provinciale toezichthouder ook consequent op getoetst. Dit betekent dat de in het raadsakkoord opgenomen plannen en ambities binnen de financiële polsstok van de komende jaren moeten blijven. Uit de Kaderbrief 2023 – 2026 blijkt, na verwerking van de meicirculaire, dat er de komende jaren de volgende financiële ruimte wordt verwacht:

2023 – € 10.431.000 positief
2024 – € 13.660.000 positief
2025 – € 14.992.000 positief
2026 – € 1.587.000 positief

De sterke afname in 2026 komt overeen met het huidige landelijke beeld. Het is wel een belangrijk gegeven bij het bepalen van de mogelijkheden tot het doen van structurele uitgaven om ambities waar te maken. Hierbij geldt wel: hoe verder in de tijd, hoe onzekerder deze ramingen zijn. Bij iedere volgende programmabegroting en meerjarenraming zal dit opnieuw worden bekeken.

Naast structurele inkomsten zal de gemeente ook incidentele opbrengsten hebben. Met de nodige slagen om de arm wordt nu rekening gehouden met een totale opbrengst deze raadsperiode van ca. 80 miljoen euro aan incidentele baten. Een groot deel hiervan komt voor rekening van enkele (forse) eenmalige meevallers als gevolg van grondverkopen.

5. Speerpunten raadsperiode 2022 - 2026

5.1 Hoofdopgave Bereikbaarheid

5.1.1 Wat willen we bereiken

Om de ambities op het gebied van bereikbaarheid te realiseren, heeft de raad een aantal doelstellingen geformuleerd. Die doelstellingen zijn erop gericht de kwaliteiten van Lelystad te behouden, en waar mogelijk te versterken.

Versterken infrastructuur

Om de gewenste economische ontwikkeling van Lelystad te realiseren en de bereikbaarheid te versterken, passend bij het realiseren van de inwonersgroei, intensificeert Lelystad met ingang van 2022 de gemeentelijke lobby inspanningen om in ieder geval de volgende infrastructurele verbeteringen te realiseren:

- Station Lelystad Zuid, mits Lelystad centrum een intercitystation blijft;
- Lelystad Airport;
- Lelylijn.

De raad ziet de hoofdwegenstructuur met dreven als een kwaliteit van Lelystad. Daarom wil de raad de huidige hoofdwegenstructuur behouden en verbeteren. Daartoe moet vóór 1 juli 2023 nader onderzoek zijn gedaan naar het oplossen van knelpunten in de doorstroming, in lijn met eerder genomen besluiten.

De raad wil dat in het najaar van 2022 een integrale verkeersoplossing gereed is -op basis van een verkeerscirculatieplan- voor het Stationsgebied, inclusief de Ziekenhuisweg, waarbij rekening wordt gehouden met de woningbouwimpuls, de sloop van het Magic Apple pand en een nieuw busstation.

Mobiliteit en milieu

Als hoofdstad van de nieuwe natuur Nederland hecht de raad aan duurzame mobiliteit. Daarbij past de ambitie om in 2026 bij de beste fietssteden van Nederland te horen. Daarvoor wordt een plan van aanpak opgesteld met daarin in ieder geval:

- het oplossen van knelpunten in het fietspadennet, waaronder het Lelycentre;
- een algemene kwaliteitsverbetering van fietspaden, inclusief de bewegwijzering;
- het toevoegen van bewaakte fietsstallingen;
- het behoud en mogelijk verder uitbreiden van het gescheiden verkeerssysteem.

Verder wil de raad dat vanaf 2022 bij alle nieuwe ruimtelijke plannen getoetst wordt of ze bijdragen aan verduurzaming van de mobiliteit.

Om het gebruik van het openbaar vervoer te bevorderen wil de raad dat alle bushaltes bereikbaar worden voor iedereen, en voldoende verlicht, met beschutting en zitplaatsen.

Verkeersveiligheid

De raad wil gedurende de gehele bestuursperiode tot 2026 jaarlijks de verkeersveiligheid in de wijken en rond ten minste 2 scholen verbeteren. De raad wil dat omwonenden daar een stevige inbreng in hebben.

5.1.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren

Afspraak	Inschatting benodigde middelen	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
	1. Bereikbaarheid	Structureel (x €1.000)				
B-1	Lobbyen voor infrastructuur	-	-	-	-	-
B-2	Doorstroming hoofdwegenstructuur	-	-	-	-	-100
B-3	Fietspadennet	-	-	-	-	-400
B-4	Verkeersveiligheid in de wijken	-20	-20	-20	-20	-
B-5	Toets verduurzaming mobiliteit	-	-	-	-	-
B-6	Inrichting bushaltes	-50	-50	-50	-50	-
B-7	Integraal plan verkeersoplossing Stationsgebied	-	-	-	-	-300
	1. Totaal Bereikbaarheid	-70	-70	-70	-70	-800

5.2 Hoofdpogave Onderwijs

5.2.1 Wat willen we bereiken

De gemeente heeft op het gebied van onderwijs beperkte, maar betekenisvolle bevoegdheden en mogelijkheden om bij te dragen aan kwalitatief goed onderwijs. Die verantwoordelijkheid betreft als eerste de kwaliteit van de onderwijshuisvesting. Als tweede het versterken van de onderwijskwaliteit door ondersteuning van scholen. Tot slot wil de raad dat het onderwijsaanbod wordt verbreed en daarmee de keuzevrijheid wordt vergroot.

Nieuwbouw en renovatie

De raad vindt het van cruciaal belang dat de achterstanden bij nieuwbouw en renovatie van scholen gedurende deze raadsperiode worden ingelopen. Ook is het van belang dat de structurele energie- en onderhoudskosten worden verlaagd en gefinancierd door te investeren in de duurzaamheid van gebouwen. Daarnaast wordt budget vrijgemaakt om gedurende deze raadsperiode, waar nodig, op basis van algemene gezondheidsrichtlijnen van RIVM of GGD, te investeren in de verbetering van de ventilatie in schoolgebouwen.

Voortijdig schoolverlaten en verbeteren kwaliteit onderwijs

De gemeente speelt een belangrijke rol in het tegengaan van vroegtijdig schoolverlaten en het voorkomen van taalachterstanden. Daarom stelt de raad als doel dat door middel van preventie op scholen en handhaving door leerplicht, het aantal voortijdige schoolverlaters en de duur dat geen onderwijs wordt gevolgd afneemt tot het landelijk gemiddelde. Maximaal 1,7% van het totaal aantal leerlingen van VO en MBO tussen de 12 en de 23 jaar verlaat zonder startkwalificatie het onderwijs.

De raad stelt als doel dat in 2025 alle scholen voldoende scores bij de inspecties van de Onderwijs Inspectie. Daaraan levert de gemeente de volgende bijdrage:

- Er wordt in 2023 en 2024 een pilot uitgevoerd met conciërges op basisscholen met als doel dat de kwaliteit van het onderwijs op deze scholen meetbaar is verbeterd. Om de pilot te continueren moet dit door middel van een evaluatie zijn aangetoond.
- Met voorwaardenscheppende maatregelen vanuit de gemeente wordt met de scholen een aanvalsplan terugdringing lerarentekort overeengekomen, met als doel dat in 2025 het lerarentekort is gedaald tot het niveau van het landelijk gemiddelde.
- Bij de volgende Lokale Educatieve Agenda (LEA) wordt ingezet op concrete afspraken/speerpunten tussen onderwijsinstellingen en gemeente om structurele effecten ter verbetering van de kwaliteit van het onderwijs te realiseren.

Keuzevrijheid en breder aanbod

De raadsbreed gedragen wens voor vestiging van een instelling met WO/HBO-opleidingen wordt opgenomen in de lobby-agenda, behorend bij de groei-ambitie van Lelystad naar een stad van 100.000 inwoners met een daarbij passende infrastructuur van onderwijsvoorzieningen, met als doel in deze raadsperiode hierover concrete afspraken te maken met het Rijk.

In het vestigingsbeleid voor onderwijsinstellingen wordt gestreefd naar meer variëteit en een zo breed mogelijk aanbod van onderwijs op alle niveaus van Primair, Voortgezet en Beroepsonderwijs in Lelystad, zoals onderwijs speciaal gericht op hoogbegaafden en een 'ambachtschool' (praktijkonderwijs).

Voldoende stageplaatsen dragen bij aan de kwaliteit van beroepsonderwijs en aan een evenwichtiger en meer diverse arbeidsmarkt en daarom vraagt de raad daar aandacht voor.

5.2.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren

Afspraak	Inschatting benodigde middelen 4. Onderwijs	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
		Structurele middelen (x €1.000)				
O-1	Inlopen achterstanden nieuwbouw en renovatie	-	-	-	-	-
O-2	Investeren in duurzaamheid gebouwen	-	-	-	-	-
O-3	Ventilatie gebouwen	-	-	-	-	-50
O-4	Lobby WO/HBO-opleidingen	-	-	-	-	-200
O-5	Keuzevrijheid en breder aanbod	-	-	-	-	-480
O-6	Terugbrengen voortijdig schoolverlaten	-	-	-	-	-500
O-7	Bevorderen Startkwalificatie	-	-	-	-	-
O-8	LEA inzetten voor structurele verbetering kwaliteit onderwijs	-	-	-	-	-
O-9	Minimaal score voldoende	-	-	-	-	-
O-10	Pilot conciërges op basisscholen	-	-	-	-	-385

O-11	Aanvalsplan terugdringen lerarentekort	-	-	-	-	-700
O-12	Voldoende stageplaatsen en diversiteit arbeidsmarkt	-	-	-	-	-
4. Totaal Onderwijs		-	-	-	-	-2.315

5.3 Hoofdpogave Natuur

5.3.1 Wat willen we bereiken

Lelystad is er trots op dat het de hoofdstad van de nieuwe natuur is. Daarom wil Lelystad daar meer bekendheid aan geven en investeren in projecten en maatregelen die deze status nog versterken. Daarbij past ook het ontwikkelen van een visie voor het buitengebied in de Omgevingsvisie. Met inzet op kwaliteit in plaats van volume.

Bekendheid Lelystad als Hoofdstad Nieuwe natuur vergroten

“Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur” wordt zodanig uitgedragen dat het in 2025 zowel binnen de stad als daarbuiten een begrip is. Daartoe wordt vóór 1 januari 2023 een integraal plan van aanpak opgesteld, gericht op ten minste:

- de realisatie van Poort Oostvaardersplassen Lelystad vanaf medio 2023;
- de realisatie van een kenniscentrum Nieuwe Natuur, met besluitvorming in Q1 2023;
- nationale bekendheid van de slogan “Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur” en de eyecatchers waarop het is gebaseerd, zoals het Nationaal Park Nieuw Land (incl. de Oostvaardersplassen, Poort Oostvaarders Lelystad en de Marker Wadden), het kenniscentrum Nieuwe Natuur, het Natuurpark Lelystad en de Lelystadse bossen;
- het verbeteren van de bereikbaarheid van de eyecatchers.

Vergroening en versterken natuur, ook in de stad

De vergroening van de bestaande stad versterkt de positie van Lelystad als hoofdstad van de nieuwe natuur en zorgt dat ook inwoners hiervan profiteren. Die vergroening is gericht op:

- het met ingang van 2022 bij elke vorm van nieuwbouw kritisch kijken naar de balans van natuurbeleid en bouw, met als uitgangspunt natuur inclusief ontwerpen;
- het vanaf 2023 zichtbaar maken en uitbouwen van de “groene vingers” in de stad;
- een plaats bij de top-5 van de meest groene gemeenten van Nederland in 2026.
- Uitbreiding van de afvalstort buiten de huidige vergunning wordt niet toegestaan.

Vóór 1 januari 2023 wordt een soortenmanagementplan opgesteld waarin wordt opgenomen welke soorten voorkomen in Lelystad, welke daarvan van belang zijn en wat die nodig hebben. Mede op basis van het soortenmanagementplan, wordt vóór 1 januari 2024 besloten over een herijking van het beheer van de bestaande natuur, inclusief het openbaar groen, met in ieder geval als uitgangspunten:

- een meer ecologisch verantwoorde wijze van aanleg en beheer;
- een kwalitatieve verbetering van het aanzien en de beleving van het openbaar groen in de stad, waaronder het uitnodigen tot bewegen;
- participatie van inwoners en bedrijven bij het groenonderhoud.

In 2023 wordt het uit 2019 daterende plan van aanpak voor de bestrijding van invasieve exoten geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten daarvan wordt een plan opgesteld voor een vervolgaanpak die leidt tot een structurele afname van het probleem in 2026.

Klimaatadaptatie

Vóór 1 januari 2023 wordt een lokale klimaatadaptatiestrategie vastgesteld, gericht op het vermijden van hittestress en het kunnen opvangen van wateroverlast, die:

- is afgestemd met de regionale strategie;
- ruimte biedt voor participatie van inwoners en organisaties;
- concrete doelstellingen bevat die worden gerealiseerd in de periode 2023 - 2026.

5.3.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren

Afspraak	Inschatting benodigde middelen	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
	3. Natuur	Structurele middelen (x €1.000)				
N-1	Integraal plan bekendmaken Hoofdstad Nieuwe Natuur en trekkers	-	-	-	-	-2.000
N-2	Vergroening bestaande stad	-50	-50	-50	-50	-
N-3	Soortenmanagementplan uitvoeren	-30	-30	-30	-30	-
N-4	Herijking bestaande natuur en openbaar groen	-	-100	-100	-100	-
N-5	Vervolgaanpak bestrijding invasieve exoten	-40	-40	-40	-40	-
N-6	Strategie wateroverlast en hittestress	-	-	-	-	-200
N-7	Visie voor het buitengebied in Omgevingsvisie opnemen	-	-	-	-	-
N-8	Geen uitbreiding afvalstort buiten huidige vergunning	-	-	-	-	-
	3. Totaal Natuur	-120	-220	-220	-220	-2.200

5.4 Hoofdoggave Economie

5.4.1 Wat willen we bereiken

De groei van de stad vraagt een dynamisch economisch klimaat, gericht op het bieden van werkgelegenheid aan mensen die hier wonen. De raad wil daarom inzetten op het versterken van het ondernemersklimaat en het wegnemen van belemmeringen voor ondernemers.

We breiden de blik van onze economische samenwerking uit naar Noord- en Oost-Nederland en de Randstad, met inzet van de belangen en onafhankelijkheid van Lelystad, waarbij onze deelname in de MRA geen belemmering mag vormen.

Toename werkgelegenheid en versterken ondernemersklimaat

Het economisch beleid is gericht op toename van de werkgelegenheid in Lelystad, waarbij de gemeente aandacht heeft voor het MKB. Gestreefd wordt naar een totale toename van

20% van het aantal gevestigde bedrijven, waarbij het vestigingsbeleid zich richt op de volgende speerpunten:

- Hoogwaardige technische bedrijven, met speciale focus op circulaire economie
- Hoogwaardige logistieke bedrijven, passend bij Lelystad als logistieke hub
- Dienstverlening in het centrum
- De toeristische sector, passend bij Lelystad als hoofdstad van de nieuwe natuur

Daarnaast een bijzondere aandacht voor het aantrekken van beroepen die noodzakelijk zijn voor de leefbaarheid van onze groeiende stad, zoals leraren, huisartsen en verloskundigen

Om bedrijvigheid te stimuleren wordt er per Q3 2022 coulanter omgegaan met:

- vergunningaanvragen voor horeca & evenementen;
- aanpassingsverzoeken van functies van winkelpanden, terrasgebieden en openingstijden;
- alternatieve activiteiten voor agrariërs op grond of erf.

Het college rapporteert de raad halfjaarlijks over de (vergunning)aanvragen, honoreringen en afwijzingen (met bijbehorende redenen).

Binnen 1 jaar wordt een integrale Horecavisie opgesteld. In een Startnota worden hiervoor eerst de randvoorwaarden bepaald.

Betere randvoorwaarden voor economische ontwikkeling

Een goedwerkend elektriciteitsnet is een randvoorwaarde voor een goed vestigingsbeleid. Daarom is het van cruciaal belang dat maximale inzet wordt gepleegd om de bestaande en verwachte capaciteitsproblemen op het elektriciteitsnetwerk op te lossen. De gemeente moet zich maximaal inspannen om uiterlijk in 2026 de congestie op het elektriciteitsnet opgelost te krijgen.

De gemeente zal bestaande bedrijventerreinen actief beheren om verloedering en grootschalige leegstand tegen te gaan en hierbij de kleine binnenstedelijke bedrijventerreinen omvormen naar een woon- of maatschappelijke bestemming. De gemeente stimuleert verduurzaming en vergroening.

Economie & milieu

Als hoofdstad van de nieuwe natuur en de daarbij behorende ambities voor vergroening, wil de raad dat de groei van onze economie niet ten koste gaat van de leefomgeving en het klimaat. Wij zetten daarom in op een circulaire Lelystadse economie passend bij Lelystad als hoofdstad van de nieuwe natuur, inclusief bovenwettelijke afspraken. Daarbij denkt de raad aan onder meer de volgende maatregelen:

- Grondstoffen beter benutten en toewerken naar een stad waarin gebruikte en bestaande grondstoffen optimaal worden hergebruikt. In 2026 worden 10% en in 2030 40% minder primaire grondstoffen gebruikt.
- De gemeente als klant zet in op energieneutraal, lokaal, inclusief en goede werkomstandigheden.
- Benutten zonne-energie, waarbij de focus ligt op zo hoog mogelijke dichtheid van zonnepanelen op daken van woningen en bedrijven, voordat aan zonnenvelden op landbouwgrond wordt gedacht. (zie ook motie M15 d.d. 2 november 2021)
- Onderzoeken of er een revolverend fonds kan komen voor het stimuleren van structurele maatregelen voor verduurzaming door particulieren en ondernemers.
- Vestiging van sterk milieuverontreinigende bedrijven wordt niet toegestaan.

Stadspromotie

De inwoners weten hoe mooi het wonen is in Lelystad. Maar als we aantrekkelijk willen zijn voor nieuwe inwoners, zullen we die aantrekkelijkheid nog meer zichtbaar moeten maken. En daar profiteren ook de inwoners van. We willen daarom de naamsbekendheid en positieve aantrekkingskracht van Lelystad nog meer versterken en vergoten door in te zetten op "Lelystad Evenementenstad". Daarbij wordt gedacht aan de volgende maatregelen:

- het aantrekken van (jaarlijks terugkerende) evenementen als HISWA, grote sportevenementen en aansprekende concerten in de open lucht en een positieve grondhouding t.a.v. nieuwe initiatieven;
- het opzetten van een Lelypas, in combinatie met een stadspas en sportpas voor mensen met een smallere beurs.

Er wordt een onderzoek verricht om te kijken wat er nodig en mogelijk is om bezoekers aan de grote publieksstrekkingen, zoals Batavia Stad en Oostvaardersplassen, te verleiden om hun bezoek aan Lelystad te verlengen in het bijzonder richting het Stadshart.

Buitengebied

Hoofdstad van de nieuwe natuur maakt duidelijk dat het cultuurlandschap belangrijk is voor Lelystad. Dat landschap is er dankzij -agrarische- ondernemers. Lelystad wil daarom de landbouw en veeteelt binnen Lelystad behouden en versterken, duurzaam en met oog voor dierenwelzijn. Boeren verdienen waardering en respect. De gemeente zet in op:

- een vitaal en leefbaar buitengebied met goede bereikbaarheid van boerenbedrijven en onderhoud van wegen en fietspaden.
- faciliteren van de versterking van de agro- en foodsector.
- bevorderen van een goed beeld van landbouw bij kinderen, door te stimuleren dat ieder kind op de basisschool minstens 1 keer met een schoolbezoek op de boerderij komt.
- geen medewerking aan zonneparken die ten koste gaan van duurzame landbouwgrond.

5.4.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren

Afspraak	Inschatting benodigde middelen	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
	2. Economie	Structurele middelen (x €1.000)				
E-1	Toename werkgelegenheid met aandacht voor MKB en E-6	-	-	-	-	-
E-2	Toename aantal gevestigde bedrijven met 20%	-	-	-	-	-
E-3	Uitbreiden blik economische samenwerking	-	-	-	-	-50
E-4	Halfjaarlijkse rapportage coulante houding stimuleren bedrijvigheid	-	-	-	-	-
E-5	Startnota en Integrale Horecanota	-50	-20	-20	-20	-
E-6	Maximale inzet oplossen congestie elektriciteitsnet	-	-	-	-	-
E-7	Inzetten op circulaire economie	-45	-45	-45	-45	-350
E-8	Werken sterk milieuverontreinigende bedrijven	-	-	-	-	-

E-9	Lelystad evenementenstad en verbreden Lelypas	-100	-100	-100	-100	-1.000
E-10	Onderzoek versterken relatie publiekstrekking - stadshart	-	-100	-100	-100	-
E-11	Omgaan met bestaande bedrijfsterreinen	-	-	-	-	-
E-12	Versterken agrarische sector en stimuleren schoolbezoek aan boerderijen	-46	-46	-46	-46	-
E-13	Geen zonneparken ten koste van duurzame landbouw	-	-	-	-	-75
2. Totaal Economie		-241	-311	-311	-311	-1.475

5.5 Hoofdoopgave Wonen

5.5.1 Wat willen we bereiken

Bouw- en woonbeleid

Lelystad wil in de komende jaren sterk groeien en dat vraagt een forse inspanning. Tegelijkertijd wil de stad er ook zijn voor zijn huidige inwoners: een plezierig woonklimaat is een basisrecht voor de inwoners.

Versnellen woningbouw

De raad heeft recent in 2021 de Woonvisie vastgesteld. De ambities uit de Woonvisie blijven onverkort van kracht in deze raadsperiode. Een van de belangrijkste opgaven is het versnellen van de woningbouw. De ambitie is om kwalitatief te groeien met 1400 woningen per jaar, met de bijbehorende werkgelegenheid en voorzieningen.

Bij nieuwbouw wordt gebouwd in de mix, met ruimte voor zelfbouw, CPO's en creatieve woonvormen. Met ingang van 1 januari 2023 wordt bij de verkoop van bouwgrond in de voorwaarden een uiterste realisatietermijn opgenomen.

Uiterlijk in Q4 2022 wil de raad daarom een voorstel zien voor een uitvoeringsorganisatie die, op basis van vooraf door de raad gestelde kaders, de gewenste versnelling van de woningbouwopgave vorm gaat geven. In deze organisatie moet in ieder geval zijn geborgd dat de uitvoering wordt georganiseerd:

- in samenwerking met de stakeholders (o.a. RVB, Provincie, grote consortia);
- onder regie van de gemeente;
- voor een stedelijke ontwikkeling all-in;
- met voldoende ambtelijke capaciteit;
- en daadwerkelijke doorzettingsmacht.

Meer slagkracht is nodig bij het ambtelijk apparaat om de realisatie van deze bouwproductie waar te maken. Er is bereidheid om gemeentelijke middelen in te zetten voor de gewenste groei en de maatschappelijke opgave die daar bij hoort.

Een actief grondbeleid is gewenst, bijvoorbeeld door te werken met een tijdelijke verlaging van grondprijzen om de bouw van goedkope huur- en koopwoningen te bevorderen. Nog nader onderzocht wordt of voor het uitvoeren van een actief grondbeleid een grondbedrijf het juiste middel is.

Prettig wonen voor de huidige inwoners

Om het woongenot in de stad verder te verhogen worden inwoners meer ondersteund met hun ideeën voor een fijnere buurt. Hiervoor wordt het buurtbudget en het activiteitenbudget van de ideeënmakelaar vanaf 2023 verruimd met 25%.

In 2023 wordt een plan van aanpak van het college tegemoet gezien om meer mensen uit de doelgroep lage inkomens en/of slecht geïsoleerde woningen de weg te laten vinden naar de subsidiemogelijkheden voor verduurzaming en kwaliteitsverbetering van hun woning.

Om te zorgen voor een goede balans in wijken en voldoende kansen op een woning voor iedereen, kiest Lelystad ervoor om niet meer en niet minder statushouders te huisvesten dan de taakstelling van het Rijk. In 2022 wordt een voorstel tegemoet gezien voor een locatie voor de huisvesting van arbeidsmigranten. In 2023 wordt deze huisvesting gerealiseerd.

Direct na realisatie van de huisvesting voor arbeidsmigranten (gepland in 2023) wordt het handhavend optreden tegen overlast van (illegale) kamerverhuur geïntensiveerd op basis van een gemeente breed actieplan.

Milieubeleid en energietransitie

De gemeente investeert in het vertrouwen tussen overheid en samenleving. Beide kanten op. Bij de warmtetransitie ("van het gas af") wordt die relatie bijzonder op de proef gesteld. Daarom wordt hierbij in lijn met de Warmtevisie prioriteit gegeven aan participatie. De gemeenteraad stelt de doelen en randvoorwaarden, maar bewoners krijgen daarbinnen veel invloed op hoe de transitie in de praktijk tot stand komt.

De ambities uit de Warmtevisie blijven onverkort van kracht. Dat betekent in ieder geval:

- a. zoveel mogelijk energiebesparing te bereiken door isolatie en besparingsmaatregelen;
- b. zoveel mogelijk energieopwekking te bereiken door plaatsing van zonnepanelen en zonnecollectoren op daken;
- c. houtsoortige biomassa als energiebron uitsluiten voor nieuwe installaties en het huidige gebruik (zo spoedig mogelijk) af bouwen.

Voor iedereen moeten energie en energiebesparende maatregelen betaalbaar zijn.

Per direct geldt voor nieuwbouwlocaties, waarvoor nog geen warmteconcessie is verleend, dat er voor woningen geen verplichte aansluiting is op de stadsverwarming. Vanaf 2022 geldt dat, voordat een wijk overgaat op een andere energievoorziening dan gas, ervoor wordt gezorgd dat inwoners een betaalbaar alternatief aangeboden krijgen.

In de volgende RES wordt het streven opgenomen om geen windparken meer te plaatsen als is voldaan aan onze energie-neutrale doelstelling (excl. verkeer) voor 2025.

5.5.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren

Afspraak	Inschatting benodigde middelen 9. Wonen	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
		Structurele middelen (x €1.000)				
W-1	Ambities Woonvisie blijven onverkort van kracht	-	-	-	-	-
W-2	Voorstel uitvoeringsorganisatie en versnelling woningbouwopgave	-	-	-	-	-4.000
W-3	Ambitie kwalitatieve groei met 1.400 woningen per jaar	-	-	-	-	-
W-4	Inzet middelen voor gewenste groei en bijbehorende maatschappelijke opgave	-	-	-	-	-4.000
W-5	Actief grondbeleid met onderzoek naar wenselijkheid grondbedrijf	-	-	-	-	-2.000
W-6	Nieuwbouw met bouwen in de mix	-	-	-	-	-
W-7	Verkoop bouwgrond met uiterste realisatietermijn	-	-	-	-	-
W-8	Huisvesting statushouders	-	-	-	-	-
W-9	Voorstel en realisatie huisvesting arbeidsmigranten	-	-	-	-	-
W-9a	Breed actieplan optreden tegen overlast illegale kamerverhuur	-	-	-	-	-
W-10	Meer ondersteuning inwoners door verhoging buurtbudget en activiteitenbudget ideeënmakelaar	-50	-50	-50	-50	-
W-11	Plan van aanpak beter gebruik Subsidiemogelijkheden kwaliteitsverbetering en verduurzaming	-135	-100	-100	-100	-
W-12	Ambities Warmtevisie blijven onverkort van kracht	-	-	-	-	-
W-13	Energie en energiebeperkende maatregelen moeten betaalbaar zijn	-	-	-	-	-
W-14	Geen verplichte aansluiting woningen op de stadsverwarming	-	-	-	-	-
W-15	Aanbieden betaalbaar alternatief voor gas	-	-	-	-	-
W-16	Stop op windparken bij voldoen aan energieneutrale doelstelling	-	-	-	-	-
W-17	Prioriteit participatie bij Warmtevisie	-125	-125	-125	-125	-
9. Totaal Wonen		-310	-275	-275	-275	-10.000

5.6 Hoofdopgave Voorzieningen

5.6.1 Wat willen we bereiken

Lelystad wil voorzieningen hebben die passen bij een levendige stad met 100.000 inwoners. Voorzieningen die ook gezondheid en bewegen stimuleren. Een impuls geven aan het sportklimaat in Lelystad. Daarom investeert Lelystad in zijn voorzieningen in deze

raadsperiode. De raad wil dat het college voorstellen doet om de participatie aan sport en culturele activiteiten toe te laten nemen.

De raad wil dat er specifiek aandacht is voor voorzieningen voor jeugd en jongeren. Dat komt naar voren in het uitroepen van Lelystad in 2026 tot meest kind- en jeugd vriendelijke stad van Nederland. Het college krijgt de opdracht dit meetbaar te maken met criteria. Het gaat hierbij om participatie (bijvoorbeeld van kinderen en jongeren bij de besluitvorming), onderwijs, veiligheid, openbare ruimte en voorzieningen (zoals broedplaatsen, ontmoetingsplekken, bibliotheek).

Sport en bewegen

De raad vindt het belangrijk dat inwoners van Lelystad in 2026 voldoen aan de gemiddelde landelijke beweegnorm.

Verouderde sportvoorzieningen worden de komende jaren vervangen en bij ruimtegebrek tijdig uitgebreid zodat deze modern en passend zijn. Er wordt hierbij geanticipeerd op de groei van de stad naar 100.000 inwoners. Leerlingen moeten nabij hun school het bewegingsonderwijs kunnen volgen. Hieronder valt ook in 2024 een voorstel voor een passende algemene sportaccommodatie in de nabijheid van het Porteuim.

Er komt een onderzoek naar een tweede (buiten) zwemvoorziening. Wat voor zwembad het beste past moet uit dat onderzoek duidelijk worden.

De raad vindt het belangrijk de capaciteit/beschikbaarheid van multifunctionele accommodaties en sportzalen te optimaliseren ten opzichte van de behoefte van gebruikers (o.a. beter afstemmen van openingstijden op de behoefte) en wil daarvoor een voorstel ontvangen van het college.

Onder meer door de overhead in de zorg te verlagen, wordt gestreefd om binnen de budgetten blijven. Aanbestedingen van zorgtaken worden primair beoordeeld op kwaliteit en daarna pas op prijs. De gemeente heeft in het contractmanagement speciaal aandacht voor de ruimte die de professional op de werkvloer nodig heeft om zijn taak goed uit te voeren.

Cultuur

Bestaande voorzieningen, instellingen en cultureel aanbod - waaronder (nieuwe) evenementen - samengevat als de culturele infrastructuur, behouden en nieuwe initiatieven faciliteren die passen bij de inwoners van Lelystad en bij de groeiambitie naar een aantrekkelijke stad van 100.000 inwoners.

Het gaat dan om voorzieningen zowel centraal in het centrum (versterken Theaterkwartier) als laagdrempelig faciliteren van beoefenaars van kunst- en culturele activiteiten in de wijken. Het aanbod in de wijk sluit aan bij de behoefte in de betreffende wijk.

Cultureel ondernemers kunnen een belangrijke rol spelen in het verzorgen van passend aanbod. Daarom biedt Lelystad meer ruimte voor cultureel ondernemerschap, uiteraard met inachtneming van een verantwoord subsidiebeleid.

Gezondheid en welzijn

Lelystad is nog steeds teleurgesteld over de sluiting van het ziekenhuis en vindt dat een stad van deze omvang een volwaardig zorgaanbod moet hebben, leidend tot een volwaardig ziekenhuis. Hieronder wordt in ieder geval verstaan een 24/7 eerste hulpaanbod, geboortezorg en apotheekvoorziening. De raad verwacht dat het College hier een strategie en plan voor ontwikkelt.

Ook wil de raad stapsgewijs toewerken naar realisatie van een zorgcampus, met vestiging van diverse (private) zorgaanbieders, omdat dit bijdraagt aan het aantrekkelijk houden van een leven lang verblijven in Lelystad.

De toegankelijkheid van de zorg in de wijken dient geborgd te zijn. We willen het ook daarom aantrekkelijk maken voor zorgverleners om zich in Lelystad te vestigen.

Het is belangrijk dat ouderen en ouders over voldoende digitale vaardigheden beschikken om mee kunnen komen in ons digitale tijdperk. Voor het op peil brengen van die vaardigheden moet de gemeente zich inspannen en wordt gezocht naar een logische plek.

5.6.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren

Afspraak	Inschatting benodigde middelen 8. Voorzieningen	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
		Structurele middelen (x €1.000)				
V-1	Impuls sportklimaat door investering in sportaccommodaties	-410	-410	-410	-410	-13.300
V-2	Openlucht natuurzwembad	-50	-125	-125	-125	-
V-3	Voorstellen toename participatie in sport en cultuuractiviteiten	-	-	-	-	-
V-4	Culturele infrastructuur behouden en nieuwe initiatieven faciliteren	-	-	-	-	-
V-5	Versterken Theaterkwartier en kunst en culturele activiteiten in wijken	-	-	-	-	-
V-6	Meer ruimte voor cultureel ondernemerschap	-	-	-	-	-
V-7	Blijven inzetten op volwaardig zorgaanbod	-	-	-	-	-
V-8	Stapsgewijs realiseren zorgcampus	-	-	-	-	-
V-9	Borgen toegankelijkheid zorg	-	-	-	-	-
V-10	Voldoen aan gemiddelde landelijke beweegnorm	-	-	-	-	-
V-11	Meest kind- en jeugd vriendelijke stad van Nederland	-	-	-	-	-450
8. Totaal Voorzieningen		-460	-535	-535	-535	-13.750

5.7 Hoofdpogave Stedelijke Vernieuwing

5.7.1 Wat willen we bereiken

Om een aantrekkelijke stad te worden en te blijven voor inwoners, bedrijven en bezoekers, is een forse investering in stedelijke vernieuwing noodzakelijk. Die investering sluit aan bij veel van de andere opgaven die centraal staan in dit coalitieakkoord.

Gebiedsontwikkeling

Allereerst wil de raad dat het IGLO met maximale bijdragen vanuit het Rijk wordt uitgevoerd, waarbij de focus ligt op realisatie die direct ten gunste komt van de bewoners, met ruimte voor innovaties en de inzet van middelen op instituties tot het minimum wordt beperkt.

In de omgevingsvisie maken we duidelijke keuzes over welke stedelijke en bovenstedelijke functies we in welke gebieden wenselijk achten. Daarbij is in ieder geval aandacht voor het Stadshart, de wijkwinkelcentra, het kustgebied, Lelystad Airport Businesspark en Larserplein.

- Uiterlijk in Q3 2023 is een integrale visie op de gebiedsontwikkeling bij het Larserplein gereed, met als uitgangspunt om dit een aantrekkelijk gebied te maken.
- Uiterlijk in Q4 2023 is het stedenbouwkundige plan ontwikkeling kustzone van Meerdijkhaven tot aan Bataviastad gereed en vastgesteld door de raad, inclusief aandacht voor (OV)verbinding met het stadshart en goede ontsluiting via weg en water.
- In Q4 2022 wil de raad een integraal plan voor de ontwikkeling van Stationsgebied vaststellen, met aandacht voor keuzes die nog kunnen worden gemaakt door de raad, waarmee uitvoering in de raadsperiode 2022 – 2026 nog kan worden gestart.

Stadshart / Lelycentre

Om de aantrekkelijkheid van het Stadshart¹, als centrum te vergoten, met een mix van de functies wonen, werken, winkelen en uitgaan, wordt in deze raadsperiode:

- met ondernemers een aantrekkelijk centraal thema ter promotie uitgewerkt, bijvoorbeeld Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur;
- ruime aandacht besteed aan beleving (groene aankleding, fonteinen, terrassen);
- de leegstand met 30% verminderd;
- de avond en nachthoreca geclusterd in het Theaterkwartier;
- een plan gemaakt om de openbare ruimte op te knappen.
- De raad ziet in 2022 een apart plan parkeren stadshart tegemoet, mede gericht op het aantrekkelijker maken van het bezoeken van het stadshart, met in ieder geval keuzemogelijkheden t.a.v. eerste uur gratis parkeren en blauwe zones.
- De zaterdagmarkt in het centrum wordt versterkt, zowel door uitbreiding van de oppervlakte, dan wel het aantal standplaatsen, als door de kooplieden te faciliteren met een promotiebudget.

¹ Deze raadsperiode zullen we bepalen wat de exacte grenzen van het Stadshart zijn.

Participatie en dienstverlening

Bij stedelijke vernieuwing staat betrokkenheid van de inwoners voorop. Communicatie met en participatie van inwoners en stakeholders wordt door het gemeentebestuur serieus genomen en er vinden participatietrajecten plaats bij besluiten die inwoners direct aangaan.

De gemeente maakt meer capaciteit vrij voor de vergunningverlening om processen in het kader van de Omgevingswet kwalitatief te borgen en de afhandeling te versnellen. Dit omvat ook het meedenken met de initiatiefnemers tijdens en na het vergunningverleningsproces.

De bestaande instrumenten zoals de motiemarkt en “mensen maken de buurt” uit te bouwen om inwoners meer mogelijkheden te geven voor het verbeteren van de leefbaarheid van de buurt. Naast de motiemarkt een project Kindermotiemarkt te starten en daarvoor in totaal € 200.000,-- beschikbaar te stellen.

In elke wijk/stadsdeel komt een wijkpost/wijkconsulent met eigen serviceteam.

Aanpak wijken

We investeren in het onderhoud en de leefbaarheid van de bestaande wijken, met levensloopbestendig wonen, voldoende voorzieningen en voldoende mogelijkheden voor beschermd wonen.

Om het aantrekkelijk te maken te bewegen vindt de raad het belangrijk de kwaliteit van de openbare ruimte te verhogen, onder andere door daar meer elementen aan toe te voegen, zoals (natuur)speeltuinen, bankjes en minder zwerfafval. De raad verwacht daarover een voorstel van het college.

Losloopvelden voor honden in of nabij woonkernen blijven behouden. In deze raadsperiode wordt de aanleg van een hondenstrand gerealiseerd.

Er wordt (financiële) ruimte gecreëerd om snel en adequaat te kunnen reageren op onveilige en overlast gevende situaties die (nog) niet in de onderhoudsplanning staan. De gemeente stelt zich flexibel op in deze kwesties.

5.7.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren

Afspraak	Inschatting benodigde middelen	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
	7. Stedelijke vernieuwing	Structurele middelen (x €1.000)				
SV-1	IGLO uitvoeren	-150	-150	-150	-150	-
SV-2	Integrale gebiedsontwikkeling Larserplein	-	-	-	-	-
SV-3	Stedenbouwkundig plan ontwikkeling kustzone	-	-	-	-	-
SV-4	Integraal plan ontwikkeling stationsgebied	-	-	-	-	-
SV-5	Realiseren prettig leefgebied Stadshart, incl. openbare ruimte	-	-	-	-	-

SV-6	Vergroten aantrekkelijkheid stadshart	-	-	-	-	-2.000
SV-7	Plan parkeren auto's stadshart	-	-	-	-	-50
SV-8	Stimuleren Zaterdagmarkt met groter oppervlak en promotiebudget	-	-	-	-	-100
SV-9	Gebiedskeuzes (boven)stedelijke ontwikkelingen in Omgevingsvisie	-	-	-	-	
SV-10	Investeren in bestaande wijken	-	-500	-500	-500	-
SV-11	Voorstel verhogen kwaliteit openbare ruimte	-	-	-	-	-
SV-12	Losloopvelden behouden en hondenstrand realiseren	-10	-100	-10	-10	-
SV-13	Communicatie/participatietrajecten bij besluiten met directe impact	-	-	-	-	-
SV-14	Meer capaciteit vergunningverlening en meedenken met aanvragers	-	-	-	-	-
SV-15	Wijkpost/wijkconsulent met eigen serviceteam in elke wijk/stadsdeel	-100	-100	-100	-100	-
SV-16	Ruimte creëren voor snelle respons op overlast gevende situaties	-	-	-	-	-
SV-17	Digitale vaardigheden ouderen en ouders	-	-	-	-	-
SV-18	Voorstel optimaliseren capaciteit c.q. beschikbaarheid mfa's/sportzalen	-	-	-	-	-
SV-19	Naast een motiemarkt ook een kindermotiemarkt organiseren	-50	-50	-50	-50	-
SV-20	Uitbouwen motiemarkt en "Mensen maken de buurt"	-100	-100	-100	-100	-
						-
	7. Totaal Stedelijke vernieuwing	-410	-1.000	-910	-910	-2.150

5.8 Hoofdpogave Sociaal Domein

5.8.1 Wat willen we bereiken

Het welzijn van onze inwoners vraagt om een samenhangend beleid, een maatschappelijke agenda Lelystad, met bijzondere aandacht voor eenzaamheid, armoede, jeugd, ouderen en participatie. We willen vasthoudend voortbouwen op het bestaande beleid met daarin een omslag naar meer integraal werken.

Zorg algemeen

Lelystad krijgt een goed overkoepelend en samenhangend beleid. Richtinggevende kaders hierbij zijn:

- een systeemaanpak om te kijken naar problematiek als geheel;
- vertrekpunt is eigen verantwoordelijk van inwoners voor hun eigen leven en de opvoeding van hun eigen kinderen;
- ontschotten van budgetten en zorgdisciplines;
- één coördinerend regievoerder per gezin/cliënt, die vooral het overzicht houdt op de hulpvraag en hierop tijdig ingrijpt, om hiermee te voorkomen dat mensen in vicieuze cirkels dreigen verwickeld te raken tussen partijen;
- actief tegengaan van huiselijk geweld door snelle herkenning door hulpinstanties
- vraaggerichtheid (maatwerk) van de geboden ondersteuning;

- regie en eigen verantwoordelijkheid (naar eigen kunnen) van de client;
- borgen dat de inzet en middelen gericht zijn op de mensen met de grootste problemen (en niet de mensen met de grootste mond);
- werken vanuit ‘positieve gezondheid’ en meer inzet op preventie maatregelen;
- inzet van mantelzorgers en vrijwilligers.

Lelystad kandideert zich voor het lidmaatschap van de sociale commissies van de VNG en de G40.

Wet maatschappelijke ondersteuning

Huishoudelijke hulp is belangrijk voor mensen die dat echt nodig hebben. Huishoudelijke hulp wordt zoveel mogelijk dicht bij huis georganiseerd. Het gaat om kwalitatief goede zorg, die breder is dan alleen schoonmaken en ook een signalerende werking heeft voor andere problemen bij de betreffende cliënt.

Het beginsel ‘bijdragen naar draagkracht’ is in Lelystad uitgangspunt. Er wordt niet verder bezuinigd op huishoudelijke hulp en indien er financiële ruimte is, mag deze ondersteuning waar nodig ook uitgebreid worden.

Bestrijding eenzaamheid

Per 1 januari 2026 is eenzaamheid onder alle leeftijdsgroepen van jong tot oud, dus bij jeugdigen, bij volwassenen tot 65 jaar en bij 65-plussers substantieel afgenomen. Om extra initiatieven hiervoor te ondersteunen, wordt het beschikbare budget uitgebreid. Dit budget moet wel op een effectieve en efficiënte wijze worden ingezet.

Armoedebeleid & schuldhulpverlening

Armoedebeleid maakt integraal deel uit van het overkoepelend beleid sociaal domein (c.q. de maatschappelijke agenda voor Lelystad) en vraagt een brede fundamentele aanpak. De komende raadsperiode is er bijzondere aandacht voor kinderen en jongeren die in armoede opgroeien. Er wordt hierbij aangesloten op de ambities zoals opgenomen in het landelijk beleid. Het aantal kinderen dat in Lelystad in armoede opgroeit is in 2026 minimaal gehalveerd.

Gezinsondersteuning wijzen op eigen verantwoordelijkheid voor financiële keuzes is belangrijk. Daarnaast gaat de gemeente proactief meer bekendheid geven aan minima-regelingen en stichtingen, zoals de collectieve zorgverzekering, jeugdsportcultuurfonds, Stichting Leergeld Lelystad, enzovoorts. Hiervoor komt extra budget beschikbaar. De raad wordt door het college ieder half jaar geïnformeerd over de “bekendheidscijfers” en “gebruikscijfers” van deze regelingen om de voortgang te kunnen monitoren.

Samen met inwoners en maatschappelijke organisaties zet de gemeente zich ervoor in dat er een ‘vangnet’ is zodat ieder kind mee kan doen en dat geen enkel kind met honger op school zit.

Jeugdhulp

Jeugdhulp is toegankelijk voor wie het nodig heeft en de kwaliteit wordt verbeterd. Jeugdhulp maakt integraal deel uit van het overkoepelend beleid sociaal domein (c.q. de maatschappelijke agenda voor Lelystad) en vraagt om een samenhangende fundamentele

aanpak door alle betrokken partners. De komende raadsperiode wordt vooral ingezet op het ondersteunen van ouders die hulp nodig hebben bij de opvoeding. Daarnaast wordt ingezet op (vroeg)signalering bij jonge kinderen (bijvoorbeeld in het onderwijs) en preventieve inspanningen door jongerenwerk. Waar mogelijk worden wachtlijsten terug gedrongen.

Participatie

Lelystad zet in op meer participatie in het maatschappelijk leven, zowel om het gesprek met inwoners/ouders aan te gaan ten aanzien van thema's die hen aangaan, als om perspectief te bieden aan groepen die minder goed mee kunnen komen in de maatschappij (inclusie, inburgering en doelgroep tienermoeders) als om vrijwilligerswerk met een uitkering mogelijk te maken, zodat daarmee de weg naar de arbeidsmarkt gemakkelijker gevonden wordt.

Vóór 1 januari 2023 wil de raad een voorstel tegemoet zien voor (al dan niet een pilot) gratis c.q. tegen gereduceerd tarief gebruik maken van het openbaar vervoer in de stad, zoals bijvoorbeeld voor minima, ouderen, vrijwilligers en mantelzorgers.

Financiële aspecten

Vanaf 2022 wordt voor jeugdhulp en WMO niet meer uitgegeven dan ontvangen (specifiek of als onderdeel van de algemene uitkering) vanuit het rijk. Het geld wordt maximaal ingezet voor de hulp aan inwoners. De indirecte kosten worden zoveel mogelijk beperkt. Onder meer door de overhead in de zorg te verlagen, wordt gestreefd om binnen de budgetten blijven. Aanbestedingen van zorgtaken worden primair beoordeeld op kwaliteit en daarna pas op prijs. De gemeente heeft in het contractmanagement speciaal aandacht voor de ruimte die de professional op de werkvloer nodig heeft om zijn taak goed uit te voeren. Periodieke evaluatie van de zorguitgaven met zorgpartners, zorgverzekeraars en maatschappelijke partners (zoals Welzijn).

5.8.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren

Afspraak	Inschatting benodigde middelen	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
	6. Sociaal domein	Structurele middelen (x €1.000)				
SD-1	Opstellen en uitvoeren maatschappelijke agenda Lelystad	-	-	-	-	-
SD-1a	Sociale commissies VNG en G40	-	-	-	-	-
SD-2	Streven naar uitvoering zorgtaken binnen budget	-	-	-	-	-
SD-3	Huishoudelijke hulp zo dicht mogelijk bij huis organiseren	-	-	-	-	-
SD-4	Bijdragen naar draagkracht en zo mogelijk uitbreiden huishoudelijke hulp	PM	PM	PM	PM	-
SD-5	Bestrijding eenzaamheid	-	-	-	-	-720
SD-6	In armoedebeleid bijzondere aandacht voor kinderen en jongeren	-200	-200	-200	-200	-
SD-7	Bekendheid minimaregelingen	-	-	-	-	-100
SD-8	Vangnet voor meedoen kinderen	-	-	-	-	-300

SD-9	Inzet op ondersteuning ouders, vroeg signalering en preventie	-	-	-	-	PM
SD-10	Meer participatie in maatschappelijk leven	-300	-250	-250	-250	-
SD-11	Voorstel gratis c.q. gereduceerd gebruik OV					-300
SD-12	Blijven binnen budget jeugdhulp en Wmo; zoveel mogelijk beperken van indirecte kosten.	-	-	-	-	-
6. Totaal Sociaal domein		-500	-450	-450	-450	-1.420

5.9 Hoofdoopgave Openbare Orde en Veiligheid

5.9.1 Wat willen we bereiken

Openbare Orde

Handhaving moet beter. Er moet meer op informatie gestuurd en gewerkt worden en beter gerapporteerd. Het opvolgingspercentage van meldingen en klachten moet omhoog en problemen moeten structureel opgelost worden. Melders moeten beter teruggekoppeld worden. Er wordt prioriteit gelegd bij zaken waar inwoners direct last van hebben.

Gesprekken tussen bewoners, politie, gemeente en wijkraden over veiligheid in de buurt worden actief gestimuleerd en ondersteund. Preventieve maatregelen worden gesteund.

Criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit moet hard aangepakt worden. Mensenhandel (arbeidsuitbuiting, illegale prostitutie), drugscriminaliteit, witwassen, fiscale misdrijven, frauduleuze handelingen vragen om een grote alertheid. Er wordt regionaal samengewerkt om een waterbedeefte te voorkomen.

De gemeente zet in op zowel preventie als rehabilitatie om te voorkomen dat jongeren afglijden in de ondermijnende criminaliteit.

De gemeente zet ongewenste (straat)intimidatie hoog op de agenda, zowel onder inwoners, alsmede onder eigen personeel en maatschappelijke partners. We hebben hierbij oog voor kwetsbare groepen. We zijn en blijven een regenboogstad!

Het moet mogelijk zijn cameratoezicht in te zetten wanneer dit nodig geacht wordt vanuit het oogpunt van openbare orde. De burgemeester informeert de raad hier actief over.

Cyberveiligheid

We zetten in op verbetering van de informatiebeveiliging in het stadhuis. Ook wordt samen met de justitiële partners ingezet op tegengaan van cybercriminaliteit onder inwoners (waarvan met name senioren en jeugd slachtoffer zijn).

Politie/BOA's

De capaciteit en de inzet van de BOA's moet afgestemd worden op de behoefte, doelgroep en de groei van de stad. Daarnaast moeten ze goed zichtbaar zijn. BOA's zijn geen vervanging van politie of andersom.

Coffeeshop

Er komt geen tweede coffeeshop in Lelystad. De nieuwe locatie van de bestaande coffeeshop wordt betrokken bij de inrichting van het stationsgebied.

5.9.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren

Afspraak	Inschatting benodigde middelen	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
	5. Openbare orde en veiligheid	Structurele middelen (x €1.000)				
OOV-1	Verbeteren handhaving	-425	-425	-425	-425	-
OOV-2	Gesprekken veiligheid in de buurt	-50	-50	-50	-50	-
OOV-3	Criminaliteit hard aanpakken en regionaal samenwerken					-
OOV-4	Voorkomen afglijden jongeren	-400	-400	-400	-400	-
OOV-5	Ongewenste (straat)intimidatie hoog op de agenda	-	-	-	-	-
OOV-6	Inzet op betere informatiebeveiliging stadhuis	-	-	-	-	-
OOV-7	Tegengaan cybercriminaliteit	-	-	-	-	-100
OOV-8	Capaciteit en inzet BOA's	-	-	-	-	-
OOV-9	BOA's zijn geen vervanging van politie en andersom	-	-	-	-	-
OOV-10	Cameratoezicht	-	-	-	-	-
OOV-11	Geen 2 ^e Coffeeshop	-	-	-	-	-
OOV-12	Nieuwe locatie Coffeeshop	-	-	-	-	-
						-
	5. Totaal openbare orde en veiligheid	-875	-875	-875	-875	-100

6. Gemeente(raad) en samenleving

6.1 Wat willen we bereiken

De raad heeft de uitdrukkelijke ambitie dat de gemeente – de raad, het college en de ambtelijke organisatie – in verbinding staat met de stad; zichtbaar en benaderbaar, dicht bij de inwoners, in de wijken. Het vertrouwen en de betrokkenheid van inwoners wordt hersteld en versterkt doordat de gemeente, in haar geheel, actief is richting de samenleving. De raad gaat meer de stad in en is meer zichtbaar. De ambtelijke organisatie werkt onder het motto “samen, betrokken, duidelijk” aan de interne samenwerking en aan een betere relatie met de samenleving.

Om de verbinding met de samenleving te versterken, zijn afspraken gemaakt op de volgende onderwerpen:

Vorbereiding op besluitvorming

Inwoners, organisaties, ondernemers en belanghebbenden moeten zo vroeg mogelijk en beter betrokken worden. We gaan meer in gesprek met inwoners. Informatie wordt uit de samenleving opgehaald en er is veel ruimte voor inspraak via (lokale) politieke inloopavonden, themabijeenkomsten en dergelijke gerelateerd aan actuele besluitvorming. Hierbij moet nadrukkelijk oog zijn voor de belangen van minder mondige inwoners. De huiskamer voor de lokale democratie (de plint) wordt hier ook voor benut. Bij werkbezoeken gaan we met iedereen in gesprek van directie tot werkvloer en inwoner.

Participatie heeft als doel het proces te ondersteunen. Het is geen doel op zich en de gemeente gebruikt de participatieladder als hulpmiddel. De bestaande instrumenten zoals de motiemarkt en “mensen maken de buurt” worden uitgebouwd om inwoners meer mogelijkheden te geven voor het verbeteren van de leefbaarheid van de buurt. Naast de motiemarkt starten we een project Kindermotiemarkt. Voor beide samen is € 200.000,-- beschikbaar.

Vergroten mogelijkheden voor betrokkenheid van inwoners bij de gemeentelijke politiek

De informatieverstrekking aan inwoners wordt verbeterd, in het bijzonder voor mensen met een beperking. Gedacht kan worden aan een schriftelijke samenvatting of een periodiek raadsbulletin en andere informatievoorziening via (social) media. Titels (van moties en amendementen) worden in beeld gebracht indien mogelijk. De griffie zal een inventarisatie maken en een voorstel doen aan de raad (GS-1 + GS-5 t/m 9). Er worden bijeenkomsten in de stad georganiseerd om de toegankelijkheid en zichtbaarheid van de raad te vergroten. De raad spreekt op korte termijn over hoe dit te organiseren. De raad wil inwoners, in het bijzonder jongeren, enthousiasmeren voor en betrekken bij de politiek en het openbaar bestuur. Hier wordt een voorstel voor ontwikkeld.

Verbeteren dienstverlening

De dienstverlening aan inwoners, organisaties en ondernemers wordt continu verbeterd. Vertrekpunt is kijken naar mogelijkheden en niet naar onmogelijkheden. De lokale ombudsfunctie wordt versterkt om daar een bijdrage aan te leveren.

Nieuw beleid of nieuwe dienstverlening wordt -vaker- getoetst op uitvoering en uitwerking. De publieksbalie en het ondernemersplein in het stadhuis blijven open voor persoonlijk contact.

6.2 Wat gaan we daarvoor extra reserveren

Afspraak	Inschatting benodigde middelen	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
	10. Gemeente in de stad	Structurele middelen (x €1.000)				
GS-1	Vroegtijdig betrekken belanghebbenden bij besluitvorming	-	-	-	-	-400
GS-2	Participatie is geen doel op zich	-	-	-	-	-
GS-3	Participatieladder als hulpmiddel	-	-	-	-	-
GS-4	Ophalen informatie uit de samenleving	-	-	-	-	-
GS-5	Bij werkbezoeken met iedereen in gesprek	PM	PM	PM	PM	-
GS-6	Verbeteren informatieverstrekking aan inwoners	PM	PM	PM	PM	-
GS-7	Toegankelijkheid/zichtbaarheid van de raad vergroten	PM	PM	PM	PM	-
GS-8	Inwoners enthousiasmeren voor en betrekken bij politiek en bestuur	PM	PM	PM	PM	-
GS-9	Titels M/A in beeld brengen	PM	PM	PM	PM	-
GS-10	Dienstverlening verbeteren	-	-	-	-	-
GS-11	Meer toetsing op uitvoering en uitwerking	-	-	-	-	-
GS-12	Publieksbalie en ondernemersplein	-	-	-	-	-
GS-13	Versterken ombudsfunctie	-125	-125	-125	-125	-
	10. Totaal Gemeente in de stad	-125	-125	-125	-125	-400

7. Raad en College

7.1 Onderlinge verhoudingen

7.1.1 Wat willen we bereiken

De wijze waarop raadsleden met elkaar en met het college omgaan, is van grote invloed op het imago van het gemeentebestuur en de bestuurskracht. Om het samenspel te verbeteren, zijn de volgende afspraken gemaakt:

Raadsleden onderling

De onderlinge verhoudingen tussen raadsleden kenmerken zich door wederzijds respect. Het maakt niet uit van wie een voorstel komt, er wordt serieus geluisterd en doorgevraagd als de bedoeling nog niet duidelijk is. Raadsleden zijn open naar elkaar en stellen de inhoud voorop. Daarbij mag het hard over de inhoud gaan, maar zacht op de relatie.

Uitgangspunten voor de relatie tussen raad en college

De relatie raad – college is gebaseerd op onderling vertrouwen om samen resultaten voor de stad te boeken.

Het college voorziet de raad tijdig, volledig en op adequate wijze van relevante informatie. Alle fracties worden gelijktijdig bediend, zodat er geen verschil in kennisniveau ontstaat. De informatievoorziening moet goed toegankelijk zijn en meer gestructureerd en efficiënter vorm krijgen.

De raad verwacht van het college dat het kwalitatief hoogwaardige stukken aanlevert, waarin ook de afwegingen kenbaar worden gemaakt rond de relevante keuzes (bijv. afgevallen opties) die in het verloop van het proces zijn gemaakt. Waar mogelijk worden aan de raad keuzevoorstellen voorgelegd. Dat kan als tussenproduct, maar ook in het eindproduct.

Bij de planning van de raadsbehandeling wordt rekening gehouden met voldoende tijd voor overleg tussen fracties onderling en met het college over het opstellen van (gezamenlijke) amendementen. Het proces voor politiek relevante beleidsproducten wordt tijdig vastgelegd (startnota's) en aangehouden. De raad verwacht van het college dat het kwalitatief hoogwaardige stukken aanlevert, waarin ook de afwegingen kenbaar worden gemaakt rond de relevante keuzes (bijv. afgevallen opties) die in het verloop van het proces zijn gemaakt. Waar mogelijk worden aan de raad keuzevoorstellen voorgelegd. Dat kan als tussenproduct, maar ook in het eindproduct. Bij het ontraden van voorstellen moet het college altijd aangeven hoe een voorstel wel kan leiden tot een positief advies.

Bij de planning van de raadsbehandeling wordt rekening gehouden met voldoende tijd voor overleg tussen fracties onderling en met het college over het opstellen van (gezamenlijke) amendementen.

Een wethouder 'is van de hele raad' en heeft dus geen "eigen" fractie meer. Hij/zij is toegankelijk voor alle fracties en kan op uitnodiging bij alle fractie-overleggen aanwezig zijn.

Naar buiten treedt de wethouder op als vakwethouder (bijvoorbeeld wethouder Sport) en niet als wethouder namens een partij.

De kennis en ervaring in het ambtelijk apparaat zijn ook beschikbaar voor raadsleden. Er komen duidelijke afspraken over hoe raadsleden daar rechtstreeks gebruik van kunnen maken. Het gaat daarbij om het delen van kennis en het stellen van feitelijke vragen. Dit wordt gefaciliteerd met een overzicht met ambtelijke contactgegevens.

Rolverdeling tussen Raad en College

Vanuit zijn volksvertegenwoordigende rol geeft de raad kaders mee aan het college. Raad en college trekken samen op om die kaders te ontwikkelen, waarbij het college ambtelijke deskundigheid inbrengt en zorgdraagt voor tijdige verstrekking van informatie. De raad legt in die kaders met name de doelen vast die moeten worden bereikt, en stuurt op hoofdlijnen. De raad blijft zoveel mogelijk weg bij kaders op uitvoeringsniveau.

Het college krijgt veel ruimte om binnen de meegegeven kaders de uitvoering ter hand te nemen. Het college bewaakt dat de organisatie werkt binnen de door de raad gestelde kaders. Dat geldt ook voor de voorstellen die vanuit het college worden voorgelegd aan de raad. Vanuit zijn controlerende rol kan de raad de meegegeven kaders bijstellen als daar aanleiding voor is.

7.1.2 Overzicht gemaakte afspraken

Afspraak	11. Raad en College Onderlinge verhoudingen	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
RC-1	Wederzijds respect, luisteren en doorvragen	-	-	-	-	-
RC-2	Openheid en inhoud voorop	-	-	-	-	-
RC-3	Onderling vertrouwen	-	-	-	-	-
RC-4	Proces tijdig vastleggen (startnota's)	-	-	-	-	-
RC-5	Bij ontraden alternatief aangeven	-	-	-	-	-
RC-6	Toegankelijkheid wethouders	-	-	-	-	-
RC-7	Vakwethouders, niet namens partij	-	-	-	-	-
RC-8	Werken binnen gestelde kaders	-	-	-	-	-
RC-9	Rolverdeling Raad – College	-	-	-	-	-
RC-10	Tijdige informatievoorziening	-	-	-	-	-
RC-11	Toegang tot ambtelijke deskundigheid + overzicht contactgegevens	-	-	-	-	-
RC-12	Overige werkafspraken					
	11. Raad en College	-	-	-	-	-

7.2 Vergadermodel en werkafspraken

7.2.1 Wat willen we bereiken

In Lelystad wordt vergaderd volgens een variant van het BOB-model. Indertijd is hiervoor gekozen om efficiënter te vergaderen en belanghebbenden een betere plek te geven in het besluitvormingsproces. Inmiddels is veel ervaring opgedaan met dit vergadermodel dat behalve voordelen natuurlijk ook nadelen heeft. Daarom zal de raad onderzoeken of, en zo ja hoe, het vergadermodel en alle afspraken die daaromheen zijn gemaakt, kunnen bijdragen aan de gewenste nieuwe werkwijze of dat wijzigingen nodig zijn.

Vergadermodel

Er wordt een werkgroep ingesteld om het vergadermodel c.a. tegen het licht te houden, met in ieder geval de volgende aandachtspunten:

- woordvoerders/specialisten moet altijd zelf aanwezig kunnen zijn;
- er moet collectieve kennis en een langetermijnvisie op onderwerpen worden opgebouwd;
- belanghebbenden moeten voldoende participatiemogelijkheden hebben en weten wanneer ze kunnen inspreken;
- een deadline invoeren voor het toevoegen van documenten;
- besluitvorming is pas aan de orde als er in grote mate consensus is dat het onderwerp voldoende is besproken;
- in de besluitvormende raadsvergadering worden spreektijden gehanteerd en gehandhaafd, maar niet zodanig dat er geen ruimte (spreektijd) meer is voor een goed inhoudelijk debat;
- iedere fractie is zelf verantwoordelijk voor een goede indeling van zijn spreektijd, waarbij geen tijd verloren gaat aan het reageren op interrupties en/of vragen van anderen;
- onderzoeken of een andere vergaderdag de voorkeur verdient met het oog op:
 - o meer tijd voor beantwoording van vragen en preadviezen voor het college;
 - o meer voorbereidingstijd voor raadsleden;
 - o voldoende rust, ruimte en regelmaat in het vergaderproces.

De werkgroep die zich bezig houdt met een voorstel voor de herijking van het vergadermodel stelt een bijpassend reglement van orde op na de besluitvorming over het vergadermodel.

7.2.2 Overzicht gemaakte afspraken

Afspraak	11. Raad en College Vergadermodel en werkafspraken	Meerjarenraming 2023 - 2026				INCIDENTEEL (x €1.000)
		2023	2024	2025	2026	
RC-13	Doorlichten vergadermodel	-	-	-	-	-
RC-14	Aanpassen Reglement van Orde	-	-	-	-	-
	11. Raad en College	-	-	-	-	-

7.3 De nieuwe werkwijze

De gemeenteraad heeft de overtuiging dat de bestuurscultuur moet veranderen om tot een betere samenwerking te komen met meer resultaten voor de samenleving. Daarvoor is een nieuwe werkwijze noodzakelijk. Op basis van alle gemaakte afspraken kan de essentie daarvan worden weergegeven in de volgende tien hoofdpunten:

- 1) Geen coalitie – oppositie meer; het college is van de hele raad, zodat wethouders geen “eigen” fractie meer hebben.
- 2) In de onderlinge verhoudingen (in de raad en met het college) staan wederzijds respect, openheid en vertrouwen centraal.
- 3) De ambtelijke organisatie is goed aangehaakt bij het gemeentebestuur en is voor raadsleden toegankelijk voor het verkrijgen van feitelijke informatie.
- 4) De samenwerking raad – college wordt qua proces beter vooraf vormgegeven met startnota's.
- 5) Meer samenwerking raad – college op inhoud, met behoud van de eigen verantwoordelijkheden.

- 6) De raad krijgt ruimte voor echte kaderstelling, waar dat relevant is op basis van keuzemogelijkheden.
- 7) Het college krijgt na de kaderstelling echte ruimte voor de uitvoering.
- 8) Gestreefd wordt naar grote meerderheden bij besluitvorming (minderheden doen ook mee).
- 9) Betere interactie met de samenleving, gericht op:
 - het in beeld krijgen van alle belangen t.b.v. een goede belangenafweging;
 - maatschappelijke oriëntatie;
 - herstel van het vertrouwen in het gemeentebestuur.
- 10) Er wordt geregeld aandacht besteed aan deze nieuwe werkwijze, in ieder geval tijdens de 2-daagse.

7.4 Borging en Evaluatie

Het werken met een raadsakkoord is niet uniek. Meerdere gemeenten in Nederland werken soms zelfs al langere tijd met vormen van raadsakkoorden. Het is niet alleen een instrument, er zit ook een filosofie achter, die leidt tot een nieuwe werkwijze. Een belangrijke les die in andere gemeenten is geleerd gaat over de borging van die nieuwe werkwijze. Regelmatig stilstaan bij successen en knelpunten is een must: alleen zo plukt de gemeente optimaal de vruchten van de nieuwe werkwijze.

Als een vernieuwing nog niet helemaal uitgekristalliseerd is, ligt bij iedere crisis of tegenslag het gevaar op de loer om terug te vallen op wat bekend en vertrouwd is. De beste manier om dat te voorkomen is regelmatig te evalueren en elkaar te blijven aanspreken op gedragingen die niet stroken met de nieuwe werkwijze. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor de burgemeester en de bestuurlijke driehoek (overleg burgemeester, gemeentesecretaris en griffier). Ook de werkgroep bestuurlijke vernieuwing kan worden ingezet om een vinger aan de pols te houden en de nieuwe werkwijze verder te ontwikkelen. Verder staat de bestuurscultuur standaard op de agenda van het fractievoorzittersoverleg. Minimaal jaarlijks en tussentijds als dat nodig is, bespreekt de raad zijn ervaringen met het werken met een raadsakkoord en wat nog verbeterpunten zijn.

De jaarlijkse evaluatie vindt zo breed mogelijk plaats, zodat iedereen aangehaakt blijft. Deze kan goed worden gecombineerd met de jaarlijkse tweedaagse, waarin raad en college zich buigen over de onderlinge samenwerking en de omgangsvormen. Parallel daaraan kan ook worden gerapporteerd over de stand van zaken van alle inhoudelijke afspraken.

Bijlagen

- A. Financiële afspraken
- B. Raads-niet-akkoord
- C. Overzicht gevraagde plannen en voorstellen
- D. Aanpassingen na raadsbehandeling
- E. Raadsbesluit Woonvisie 2021 – 2026
- F. Raadsbesluit Kadernota nieuwe energie (Warmtevisie)

Bijlage A.: Financiële afspraken

In onderstaande tabel zijn de beschikbare structurele middelen afgezet tegen de geraamde extra kosten van de ca. 140 afspraken die zijn opgenomen in de hoofdstukken 5 en 6.

Samenvatting inschatting benodigde middelen	Meerjarenraming 2023 - 2026				TOTAAL INCIDENTEEL (x €1.000)
	2023	2024	2025	2026	
	Structurele middelen (x €1.000)				
Geactualiseerde stand kaderbrief 2023 – 2026 (na de meicirculaire)	10.431	13.660	14.992	1.587	
1. Totaal Bereikbaarheid	-70	-70	-70	-70	-800
2. Totaal Economie	-241	-311	-311	-311	-1.475
3. Totaal Natuur	-120	-220	-220	-220	-2.200
4. Totaal Onderwijs	-	-	-	-	-2.315
5. Totaal openbare orde en veiligheid	-875	-875	-875	-875	-100
6. Totaal Sociaal domein	-500	-450	-450	-450	-1.420
7. Totaal Stedelijke vernieuwing	-410	-1.000	-910	-910	-2.150
8. Totaal Voorzieningen	-460	-535	-535	-535	-13.750
9. Totaal Wonen	-310	-275	-275	-275	-10.000
10. Totaal Gemeente(raad) in de stad	-125	-125	-125	-125	-400
Subtotaal effect afspraken op stand kaderbrief	-3.111	-3.861	-3.771	-3.771	-34.610
Totaal	7.320	9.799	11.221	-2.184	-34.610

Bij de beschikbare structurele middelen is rekening gehouden met:

- het structureel ramen van de volledige ruimte onder het plafond BTW-compensatiefonds;
- het vooralsnog niet uitgaan van een aanvullend nadelig herverdeeffect gemeentefonds in 2026;
- het instellen van een "Reserve dekking kapitaalslasten" vooralsnog alleen voor de sporthal (V-1);
- de nieuwste financiële inzichten als gevolg van de meicirculaire 2022.

Voor het structurele financieringsgat in 2026 zal een taakstelling worden opgenomen in de meerjarenraming 2024 - 2026. Na het zomerreces worden afspraken gemaakt over een passende werkwijze om dit probleem op te lossen als blijkt dat het zich bij de volgende meerjarenraming nog steeds voordoet.

Van de geraamde omvang van de incidentele middelen ad 80 miljoen is vooralsnog aan 34,6 miljoen een bestemming gegeven. Dat geeft ruimte om ook nog in te spelen op cofinancieringsvereisten of voor de financiering van andere onvoorziene ontwikkelingen, die Lelystad verder brengen.

Bijlage B.: Het Raads-niet-akkoord

Met 14 fracties afspraken maken waar iedereen zich in kan vinden is niet altijd eenvoudig. Soms lukt dat ook gewoon niet. Gaandeweg is de werkwijze geworden om in het raadsakkoord alleen afspraken op te nemen waar ten minste een gekwalificeerde meerderheid van tweederde zich in kan vinden. De onderwerpen waarvoor die meerderheid er niet was zijn doorgeschoven naar het "raads-niet-akkoord". Dat betekent dat het een vrije kwestie is als over het onderwerp een voorstel in de raad komt. Deze onderwerpen zijn opgenomen in onderstaande tabel 1.

Tabel 1. Onderwerpen die wel zijn besproken, maar die niet zijn opgenomen in het raadsakkoord

Nr.	Onderwerpen die een vrije kwestie zijn
1.	Geen vestiging van een asielzoekerscentrum.
2.	Het afschaffen van de hondenbelasting.
3.	Het zichtbaar dragen van religieuze uitingen in publieke functies.
4.	Een tegenprestatie als voorwaarde voor het ontvangen van een bijstandsuitkering.

Daarnaast zijn er afspraken opgenomen in het raadsakkoord waar één of meer fracties moeite mee hebben. Zij kunnen in zo'n geval aantekening vragen van hun bedenkingen. Zo'n aantekening verandert niets aan de steun voor het raadsakkoord, maar zorgt ervoor dat principiële zaken ook zijn benoemd. Daarmee verrassen partijen elkaar niet achteraf. Deze aantekeningen zijn opgenomen in onderstaande tabel 2.

Tabel 2. Afspraken waarbij door fracties is gevraagd om aantekening van hun principiële bedenkingen

Nr.	Aantekening betreffende	Fr.	Korte toelichting
B-1	Lobbyen voor opening/uitbreiding luchthaven	GL	De uitbreiding van de luchthaven strookt niet met het verkiezingsprogramma.
B-1	Lobbyen voor opening/uitbreiding luchthaven	SP	Overlaten aan de landelijke politiek en geen geld meer besteden aan het open krijgen.
B-7	Integraal plan verkeersoplossing Stationsgebied	SP	Voor het plan, maar een nieuw busstation staat nog niet vast, is een mogelijkheid.
O-10	Pilot conciërges op basisscholen	ML	Tegen inmenging in het personeelsbeleid van scholen.
N-1	Integraal plan Hoofdstad Nieuwe Natuur en trekkers bekendmaken	SP	Geen dure marketingcampagnes en niet meer bezoekers kwetsbare Marker Wadden
E-9	Lelystad evenementenstad	SP	Tegen dure marketingcampagnes, wel over bestaande mogelijkheden communiceren.
E-11	Onderzoek versterken relatie publiekstrekkers - stadshart	SP	Stadshart is geen toeristische trekpleister. Richten op behoeften eigen inwoners.
E-13	Versterken agrarische sector	FVD	Aandacht voor vernietiging agrarische sector door "stikstofvraagstuk" ontbreekt
SD-2	Streven naar uitvoering zorgtaken binnen budget	SP	Streven wordt ondersteund, maar inwoners niet tekort doen door een budget wat op is.
SD-8	Geen enkel kind zit met honger op school	ML	Symptoombestrijding, pakt onderliggend probleem niet aan.
OOV-11	Er komt geen 2 ^e coffeeshop	GL	Blokkeren van een 2e coffeeshop strookt niet met het verkiezingsprogramma.

OOV-11	Er komt geen 2 ^e coffeeshop	PvdA	De mogelijk openhouden en afstemmen op de groei van de stad.
OOV-11	Er komt geen 2 ^e coffeeshop	D66	Meer coffeeshops: vermindering illegale handel en overlast door straatdealers.
LT-visie	Energietransitie, van het gas af, windparken en zonneweides	FVD	FVD was niet betrokken, wil ruimte voor heroverweging bij voortschrijdend inzicht.
	Energietransitie, van het gas af, windparken en zonneparken	PVV	Er moet ruimte zijn voor heroverweging bij voortschrijdend inzicht.
	Situaties Werkeiland en Flevo Golfresort	LL	Het raadsakkoord had hiervoor een oplossing moeten bieden.
	Het niet samengaan in mfa's van scholen en kerken/moskeeën	LL	Het raadsakkoord had hierover een uitspraak moeten doen.

Bijlage C.: Overzicht gevraagde plannen en voorstellen

De volgende specifiek genoemde plannen en voorstellen worden door de raad tegemoet gezien:

1. Bereikbaarheid

- B-2 Onderzoek oplossen knelpunten doorstroming hoofdwegenstructuur
- B-3 Plan van aanpak Lelystad bij de beste fietssteden van Nederland
- B-7 Plan integrale verkeersoplossing Stationsgebied

2. Onderwijs

- O-11 Aanvalsplan samen met scholen voor terugdringen lerarentekort

3. Natuur

- N-1 Integraal plan van aanpak bekendmaking "Lelystad hoofdstad nieuwe natuur"
- N-3 Soortenmanagementplan
- N-4 Voorstel herijking beheer bestaande natuur, inclusief openbaar groen
- N-5 Vervolgplan bestrijding invasieve exoten
- N-6 Lokale klimaatadaptiestrategie
- N-7 Visie op het buitengebied opnemen in Omgevingsvisie 2.0

4. Economie

- E-4 Halfjaarlijkse rapportage
- E-5 Startnota integrale Horecavisie
- E-5 Integrale Horecavisie

5. Wonen

- W-2 Voorstel uitvoeringsorganisatie versnelling woningbouwopgave
- W-9 Voorstel locatie huisvesting arbeidsmigranten
- W-9a Gemeentebreed actieplan handhaving overlast (illegale) kamerverhuur
- W-11 Plan van aanpak vergroten vindbaarheid subsidieregelingen

6. Voorzieningen

- V-1 Voorstel passende algemene sportaccommodatie in nabijheid Porteuum
- V-2 Onderzoek naar tweede (buiten)zwemvoorziening
- V-3 Voorstellen toename participatie sport en culturele activiteiten
- V-7 Strategie/plan volwaardig zorgaanbod, leidend tot volwaardig ziekenhuis
- V-11 Meetbaar maken criteria voor ambitie meest kind- en jeugd vriendelijke stad van NL

7. Stedelijke vernieuwing

- SV-2 Integrale visie gebiedsontwikkeling Larserplein
- SV-3 Stedenbouwkundig plan ontwikkeling Kustzone
- SV-4 Integraal plan ontwikkeling Stationsgebied
- SV-5 Plan opknappen openbare ruimte Stadshart
- SV-7 Plan parkeren Stadshart
- SV-11 Voorstel verhogen kwaliteit openbare ruimte
- SV-18 Voorstel optimaliseren capaciteit/beschikbaarheid mfa's en sportzalen

8. Sociaal Domein

- SD-7 Halfjaarlijkse rapportage bekendheids- en gebruikscijfers diverse regelingen
- SD-11 Voorstel gratis/gereduceerd gebruik OV

9. Openbare orde en veiligheid

Geen

10. Gemeente(raad) in de stad

GS-1 en GS-5 t/m 9 Voorstel griffie mogelijkheden verbinding met de samenleving

11. Raad en College

RC-13 Voorstel werkgroep inzake vergadermodel en werkafspraken

RC-14 Voorstel werkgroep inzake RvO

Bijlage D.: Wijzigingen na raadsbehandeling

Volgt na behandeling op 28 juni 2022.

Raadsbesluit

Nummer: 323

De raad van de gemeente Lelystad,

op voorstel van het college van de gemeente Lelystad d.d. 26 oktober 2021 en 14 december 2021;

B E S L U I T:

1. De Woonvisie 2022-2027 en Woonagenda 2021-2025 met de volgende visie en ambities vast te stellen:

Visie en ambities

- 1.1. Lelystad streeft naar een versnelde kwalitatieve groei van de stad met de juiste woning op de juiste plek en wijken met alle voorzieningen die daarbij horen.
- 1.2. Lelystad draagt de identiteit van 'hoofdstad van de nieuwe natuur' uit. De kwaliteit van woningen en woonomgeving is van essentieel belang. Zowel voor het trekken van nieuwe bewoners als voor het behouden voor inwoners.
- 1.3. Lelystad is een stad voor iedereen. Van jong tot oud, alleenstaand tot gezin, laagopgeleid tot hoogopgeleid, arm tot rijk en zelfredzaam tot zorgbehoevend; iedereen die dat wil moet in Lelystad goed kunnen wonen.
- 1.4. Lelystad zet in op het substantieel terugdringen van de wachttijd voor het verkrijgen van een (sociale) huurwoning.
- 1.5. Lelystad wordt op een duurzame, klimaatbestendige en energie neutrale manier ontwikkeld. Veel groen in Lelystad ondergaat een kwaliteitsimpuls en biedt daardoor ruimte voor nieuwe maatschappelijke opgaven zoals klimaatadaptatie, energietransitie en gezond bewegen in de stad.
- 1.6. Lelystad ontwikkelt zich als een klimaat adaptieve en natuur inclusieve stad door goed beheer en de bewustwording van de Lelystedeling voor natuurbelang te vergroten.
- 1.7. Uitgangspunt voor Lelystad is gemengde wijken waarbij op wijkniveau in iedere doorsnede de verschillende prijsklassen en woningcategorieën vertegenwoordigd worden.

Groeiambitie

- 1.8 Te groeien door de komende jaren voldoende woningen te bouwen voor eigen inwoners en aanvullend woningen toe te voegen voor het opvangen van het regionale en landelijke woningtekort.
- 1.9 Te komen met een Nota Gronduitgifte en deze vast te stellen voor een periode van tevens 5 jaar. In deze nota wordt onder andere beschreven hoe de gemeente om wil gaan met de uitgifte van

gronden voor woningbouw en bedrijven, CPO's, sociale huur- en koopwoningen en projectmatige woningbouw en specifieke woonvormen.

- 1.10 Meer diversiteit in het aanbod te realiseren, in zowel grondgebonden woningen als gestapelde bouw om doorstroming te stimuleren en nieuwe inwoners en bedrijvigheid aan ons binden.
- 1.11 Deze diversiteit op straatniveau te realiseren en nooit meer dan 25% van dezelfde woningenklassen en typologieën in een wijk.
- 1.12 In te steken op diversiteit in bewonerssamenstelling zowel op gemeentelijk als op wijkniveau. Kansrijke groepen zijn starters, studenten en 30-60 jarigen met een midden tot hoger inkomen. Daarbij verliezen we andere doelgroepen qua leeftijd en inkomen niet uit het oog.
- 1.13 In te steken op de kernkwaliteiten van Lelystad: rust, ruimte en groen in combinatie met een stedelijk voorzieningsniveau.
- 1.14 Ruimte te bieden aan nieuwe woonvormen en flexibel wonen en bouwen. We stimuleren het oprichten van wooncoöperaties, vormen van collectief particulier opdrachtgeverschap en andere burgerinitiatieven (zoals bv een Knarrenhof). We faciliteren initiatiefgroepen. We streven naar het minimaal realiseren van 5 CPO2 of soortgelijke³ projecten in de periode 2022 – 2025 en doen daarvoor jaarlijks in ieder geval drie initiatieven een passende grondaanbieding om hun project te realiseren en informeren de raad met redenen omkleed als dit niet lukt.
- 1.15 In te zetten op kwalitatief groeien van de stad met de juiste woning op de juiste plek. Hierbij willen we eenzijdigheid en eentonigheid doorbreken. Daar waar het past, kan hoogbouw worden gerealiseerd. Wij streven in het centrumgebied en aan de kust ook naar hoogbouw.
- 1.16 Integraal gebieden te ontwikkelen, waarbij ook de stad als geheel en de voorzieningen in de stad worden meegenomen.
- 1.17 Adaptief te programmeren en te werken 'met mogelijke toekomstscenario's waardoor het mogelijk is flexibel te blijven, mee te bewegen met ontwikkelingen en in te spelen op kansen.
- 1.18 Voor en in overleg met de woningcorporaties via de prestatie – afspraken voldoende bouwlocaties voor de sociale huursector te waarborgen voor een periode van (voortschrijdend) vijf jaar.

Bestaande stad

- 1.19 Differentiatie in doelgroepen en woningaanbod te bevorderen door in bestaande woongebieden met name in te zetten op het realiseren van huur- en koopwoningen en typologieën die in dat gebied ondervertegenwoordigd zijn, dus goedkope huur-/koopwoningen aanvullen met duurdere en andersom. Lelystad stelt zichzelf daarnaast meetbare doelstellingen in de planning en realisatie om de differentiatie in doelgroepen en woningaanbod te kunnen waarborgen.
- 1.20 Transformatie van leegstand vastgoed naar woningen waar dat kan en wenselijk is te bevorderen.
- 1.21 De kwaliteit van woningen en de woonomgeving te verbeteren. Onder kwaliteit wordt verstaan dat woningen goed onderhouden zijn, zo veel mogelijk levensloopbestendig zijn en voldoen aan de beoogde duurzaamheidseisen.

² Collectief Particulier Opdrachtgeverschap

³ In opdracht van een stichting

- 1.22 De leefbaarheid en veiligheid te verbeteren door betrokkenheid en participatie van bewoners te vergroten, in te zetten op een integrale aanpak van leefbaarheid en veiligheid en te zorgen voor een evenwichtige verdeling van de verschillende doelgroepen over de stad.
- 1.23 Te verdichten waar dit wenselijk is en daarbij voldoende groene delen en openbare voorzieningen in woonwijken als kernkwaliteit te behouden en in het bijzonder onze parken niet te bebouwen.
- 1.24 Bij woningbouw in de bestaande stad omwonenden van de bouwlocatie te betrekken vanaf de kaderstelling voor de invulling van die locatie en de raad steeds tijdig te informeren over de resultaten daarvan.

Betaalbaarheid en beschikbaarheid

- 1.25 Doorstroming te bevorderen door de variëteit van woningen te vergroten en in te spelen op woningbehoeften.
- 1.26 De wachttijden voor sociale huurwoningen te verkorten.
- 1.27 De uitbreiding van de voorraad te bepalen aan de hand van twee componenten:
- 1.27.1 De “basisbehoefte”: dit is de uitbreidingsbehoefte van de woningzoekenden uit Lelystad die economisch / maatschappelijk gebonden zijn aan de stad, waarbij spoedige verkorting van de zoekduur tot 2 jaar maatgevend voor wat betreft de inzet mbt de sociale huursector de komende jaren uitgangspunt is;
- 1.27.2 De “instroombehoefte” die bepaald wordt door het beleidsmatig gewenste groeipotentieel, met een differentiatie van in ieder geval 50% bestaande uit sociale huur, middenhuur (tot ca. €1050 per maand) en betaalbare koop (tot ca. €270.000). De basisbehoefte vormt de kern van de woningproductie die onafhankelijk van de marktomstandigheden gerealiseerd wordt. De realisatie van de instroombehoefte is marktafhankelijk met een harde ambitie van tenminste 1000 woningen per jaar.
- 1.27.3 Nieuw gebouwde woningen in de component “basisbehoefte” worden maximaal aan de beoogde doelgroep (aan Lelystad gebonden) toegewezen, met gebruikmaking van alle ruimte die de Huisvestingswet daartoe biedt.
- 1.28 Lelystadse woonwagewoners binnen een redelijke termijn kans te bieden op een woning dan wel standplaats.
- 1.29 We zetten in op het beschikbaar stellen van voldoende betaalbare woningen voor vergunninghouders en arbeidsmigranten.
- 1.30 Opkopen van en speculeren met woningen actief tegen te gaan, met gebruik van instrumenten zoals zelfbewoningsplicht, opkoopbescherming en “sociale koop” conform het “Haarlems Model” waarbij NHG-grens leidend is.

Duurzaamheid

- 1.31 De woningvoorraad te verduurzamen en asbestsanering te stimuleren.
- 1.32 De woningvoorraad voorbereiden op de steeds extremere weersomstandigheden ten gevolge van de wereldwijde klimaatverandering.
- 1.33 Het natuur inclusief bouwen en ontwikkelen als standaard te hanteren.
- 1.34 Te experimenteren en ruimte te bieden voor innovatieve architectuur en innovatieve bouwstijlen, zoals demontabel en circulair bouwen met houtbouw en bio-based materialen.

- 1.35 Voor het bouwen van woningen te streven naar duurzaamheid en circulariteit, gebruik van materialenpaspoorten en recyclen van grondstoffen. Hiervoor in de nota gronduitgifte eventueel stimulerende maatregelen te nemen.

Wonen voor mensen met een zorgvraag/inclusieve samenleving

- 1.36 Een gevarieerd aanbod aan woonvoorzieningen met passende zorg te realiseren, verspreid over de stad.
- 1.37 In te zetten op levensloopbestendige wijken en een divers aanbod van seniorenwoningen. (Onze visie hierbij is verwoord in hoofdstukken 3, 4 en 5 van bijlage 4 'Lelystad Seniorproof').
- 1.38 Een gespreid en passend aanbod aan woonvormen te creëren voor mensen met GGZ problematiek, waarbij een participatietraject met de directe omwonenden inclusief consultatie van professionals wordt toegepast.

Samenwerking

- 1.39 Inwoners tijdig te betrekken bij te nemen beslissingen inzake ruimtelijke plannen en het proces duidelijk uit te leggen.
- 1.40 Op een open en transparante wijze, vanuit wederzijds vertrouwen, samen te werken met partners in de stad.
- 1.41 Onze ambities landelijk en regionaal onder de aandacht brengen, nauwgezet politieke keuzes te volgen en tijdig en actief onze inbreng te leveren.

Lelystad, 8 maart 2022

De raad van de gemeente Lelystad,

de griffier,

Bijlage F.: Raadsbesluit Kadernota nieuwe energie (Warmtevisie)

Raadsbesluit

Nummer: 354

De raad van de gemeente Lelystad,

op voorstel van het college van de gemeente Lelystad d.d. 24 november 2020;

B E S L U I T:

1. kennis te nemen van de kadernota Transitievisie Warmte Lelystad 2020-2050;
2. als doelstelling voor de warmtetransitie vast te stellen dat: Lelystad in 2050 voor warmte in de gebouwde omgeving geen gebruik meer maakt van fossiele brandstoffen en houtsoortige biomassa;
3. bij de doelstelling onder 2. de volgende drie subdoelen vast te stellen:
 - a. zoveel mogelijk energiebesparing te bereiken door isolatie en besparingsmaatregelen;
 - b. zoveel mogelijk energieopwekking te bereiken door plaatsing van zonnepanelen en zonnecollectoren op daken;
 - c. houtsoortige biomassa als energiebron uitsluiten voor nieuwe installaties en het huidige gebruik (zo spoedig mogelijk) af te bouwen.
4. **De volgende groepen kaders te hanteren:**
 - Strategie / Transitievisie Warmte;
 - Het bepalen van de volgorde waarin wijken overgaan naar een aardgasloze energievoorziening;
 - De Wijkuitvoeringsplannen;
 - Het bieden van handelingsperspectief.
5. **Ten dienste van “Strategie” de volgende kaders vast te stellen:**
 - a. In de vast te stellen “volgorde der wijken” wordt tot 2030 een aantal wijken geselecteerd en opgepakt tot op techniekniveau. Voor de overige wijken wordt handelingsperspectief geboden;
 - b. de gemeente kiest voor een regie- en faciliterende rol bij de uitvoering;
 - c. de gemeente vervult een voorbeeldfunctie voor het eigen gemeentelijk vastgoed;
 - d. de gemeente bevordert lokale initiatieven door tijdige informatieverstrekking;
 - e. er komt een separate aanpak voor bedrijventerreinen, hierbij worden de bedrijven betrokken;
 - f. de woningisolatie van bestaande woningen wordt zoveel mogelijk naar het LT-isolatie niveau gebracht zodat er een zo breed mogelijke keuze van warmtetechnieken mogelijk wordt;
 - g. bij asbestwoningen wordt er zoveel mogelijk “werk met werk gemaakt” door asbestsanering te combineren met de isolatieopgave en waar van toepassing het plaatsen van zonnecollectoren en/of zonnepanelen;
 - h. met ontwikkelaars van reeds vergunde woningbouwprojecten die nog op gas aangesloten mogen worden gaat de gemeente in gesprek om hierover alsnog afspraken te maken;
 - i. de individuele lasten voor de woningeigenaar van de te nemen verduurzamingsmaatregelen en de toekomstige energiekosten (onderhoud, afschrijving, kapitaalslasten en gebruikerskosten), mogen niet hoger zijn dan de huidige lasten gerekend naar het prijsniveau van 1 januari 2021. Inflatiecorrectie vindt hierbij wel plaats;
 - j. de gemeenteraad wordt zo spoedig mogelijk geïnformeerd over de mogelijkheden en risico's van de inzet van aardwarmte in Lelystad, zodat zij hierover een richtinggevende uitspraak kan doen;
 - k. in overleg met de producenten van warmte in onze gemeente wordt ernaar gestreefd de uitfasering van het gebruik van houtsoortige biomassa te versnellen;
 - l. Aardgas kan worden toegepast als transitiebrandstof als daarmee het transitieproces

richting een warmtevoorziening die vrij is van fossiele brandstof en houtvormige biomassa kan worden bevorderd;

m. nieuwe biomassacentrales, dan wel het vergunnen van capaciteitsuitbreiding van bestaande biomassacentrales zijn niet toegestaan;

n. binnen de wettelijke mogelijkheden te streven naar scheiding van productie en warmtetransport/beheer van de warmtenetten.

6. Ten dienste van “Volgorde der Wijken” de volgende kaders vast te stellen:

- a. bij het bepalen van de volgorde der wijken wordt rekening gehouden met andere fysieke projecten in de stad;
- b. bij het bepalen van de volgorde der wijken wordt rekening gehouden met de karakteristieken van de verschillende buurten waaruit een wijk is opgebouwd;
- c. voor de periode tot 2030, worden voor de uitwerking tot op techniekniveau, de wijken en buurten geprioriteerd die ten minste voldoen aan een van de volgende kaders:
 - i. wijken en buurten waar de grootste energiewinst door isolatiemaatregelen te behalen is (in termen van energiebesparing/CO2 reductie);
 - ii. wijken en buurten die voor 2030 al van het gas af kunnen zonder de inzet van een op fossiele brandstoffen en of biomassa gestookt warmtenet;
- d. voor wijken die worden aangepakt in de periode vanaf 2030 wordt per direct gestart met het aanbieden van een handelingsperspectief;
- e. buurten die vooruit willen lopen op de gemeentelijke planning en dit op eigen kracht en binnen de kaders zelf kunnen organiseren, wordt daarvoor ruimte geboden.

7. Ten dienste van de Wijkuitvoeringsplannen de volgende kaders vast te stellen:

- a. goede communicatie met de bewoners en eigenaren van een wijk / buurt over het ‘Wijkuitvoeringsplan’ is essentieel voor draagvlak en uitvoering. Het informeren van en het ophalen van inbreng van de eigenaren / bewoners vindt bijvoorbeeld plaats via een digitaal informatieportaal en spreekuren in de wijken. Er dient voldoende rekening gehouden te worden met de laaggeletterde of niet internetvaardige inwoner;
- b. de keuzes voor de voorkeursenergiesystemen, met name daar waar die een collectieve verplichting inhouden, zijn gebaseerd op criteria zoals gesteld in dit besluit en de hierop nog volgende door de gemeenteraad te nemen besluiten;
- c. we onderscheiden in de wijkuitvoeringsplannen twee fasen, deze kunnen waar mogelijk in een doorlopende lijn genomen worden, maar kunnen ook met een tussenpauze plaatsvinden:
 - Fase 1: het nemen van kleine maatregelen, isoleren, ventileren en opwekken (zonnepanelen en/of zonnecollectoren)
 - Fase 2: vervolgen met de omschakeling naar elektrisch koken en de daadwerkelijke warmtetransitie;
- d. de aanleg van nieuwe warmtenetten vindt niet eerder plaats dan:
 - i) vaststaat dat hiervoor een warmtebron beschikbaar komt die vrij is van het gebruik van fossiele brandstoffen en houtsoortige biomassa;
 - ii) de kosten voldoen aan het criterium onder 5.i.;
 - iii) de raad een besluit over de aanleg en de wijze van transitie (van toepassing binnen de bestaande stad) heeft genomen;
- e. de gemeente stelt, voor zover nog niet aanwezig, (aanvullende) regels op ter handhaving van de in dit besluit gestelde kaders en ten behoeve van het voorkomen van overlast voor de omgeving als gevolg van uitstoot (luchtkwaliteit), geluidshinder, geuroverlast, trillingen, enz.;
- f. er worden met bewoners/eigenaren “pilotwoningen” gerealiseerd, met name in buurten met veel eenvormige woningen. Zij worden hierin (financieel) ondersteund. Dit om inzicht te verkrijgen in de technische en financiële mogelijkheden, de aanpak, de kosten en de besparingen;
- g. Naast technische oplossingen aan particuliere woningeigenaren organiseren we ook financiële oplossingen (bijv. duurzaamheidsleningen, lease en huur/koop constructies vanuit de markt, etc.);
- h. de wijze waarop particuliere woningeigenaren de daadwerkelijke transitie kunnen (laten) uitvoeren, kan variëren van het ontvangen van informatie door de doe-het-zelver tot het compleet worden ontzorgd, deze keuze ligt uiteindelijk bij de woningeigenaar zelf;
- i. particuliere woningeigenaren en bedrijven krijgen de ruimte voor een eigen individuele en of

collectieve oplossing. Dit op voorwaarde dat deze geen gebruik maakt van een fossiele brandstof of op een houtsoortige biomassa gebaseerde energiebron. Dit binnen de mogelijkheden die de landelijke en lokale regelgeving biedt. Wanneer zij dat realiseren worden zij niet verplicht om aan een algemene voorziening deel te nemen. (Zij maken hier dan dus ook geen additionele kosten voor.);

j. de inzet van lokale aanbieders van producten en diensten heeft de voorkeur.

8. Ten dienste van “handelingsperspectief” voor periode 2030 tot 2050 de volgende kaders vast te stellen:

- a. we geven ruimte voor individuele/collectieve initiatieven voor de warmtetransitie, aan inwoners/eigenaren in de wijken die in die periode 2030 tot 2050 gepland zijn, mits voldaan wordt aan de in dit besluit door de raad gestelde kaders;
- b. er wordt inzicht geboden in de maatregelen die door bewoners/eigenaren vooruitlopend op een wijkaanpak getroffen kunnen worden, zonder dat dit latere deelname aan een algemeen aangeboden voorziening bij de warmtetransitie in de weg staat;
- c. we informeren bewoners/eigenaren actief via een website samen met de transitieambassadeurs (zoals de bewoners van de pilotwoningen) over de ontwikkelingen van de warmtetransitie, de mogelijkheden tot het nemen van verduurzamende maatregelen en subsidie- en financieringsmogelijkheden.

9. In 2021 ontvangt de raad een plan welke inzichtelijk maakt hoe binnen redelijke termijn¹ het gemeentelijk vastgoed (grotendeels) ‘van het gas los’ te maken.

Lelystad, 18 mei 2021

De raad van de gemeente Lelystad,

de griffier,

N.A. Mosterman